...Р-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ СОЮЗАЙ СОВЕДТЭ ДЕПУТАДАЙ КАНДИДАДУУД БОЛГОН НҮХЭД ...ХРУЩЕВ, Л. И. БРЕЖНЕВ, О. В. КУУСИНЕН, Г. И. ВОРОНОВ, М. А. ЯСНОВ, В. Р. ФИЛИППОВ, И. Л. ЩАПОВ ГЭГШЭДЫЕ РЕСПУБЛИКЫМНАЙ АЖАЛШАД НЭГЭН ДУУГААР ДЭБЖҮҮЛБЭ

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 30 (9784) | 1962 оной февралиин 4, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

1962 ОНОЙ мартын 18-да СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ҺУНГАЛТА

...сква, Москвагай область

...Верховно Соведэй ...кандидадуудые дэб... зорюулагдаһан ...һунгуулиин урда ...аанууд Коммуни... ...ртиин болон совет ...ехэ, бата бэхи ...атай байһые, ком... ...э арадые хүтэлжэ ...иин ленинскэ по... ...ы ажалшадай бү... ...эгые элишэлнэ.

...й Владимир Ильи... ...жэтэ заводой ма... ...гшэд һунгуулиин ...э округһоо СССР... ...о Соведэй Союзай ...путадта кандида... ...-эй ЦК-гэй Нэгэ... ...арь, СССР-эй Ми... ...Соведэй Түрүү... ...С. **Хрущевые** дэб...

...льна болон авто... ...учно-шэнжэлэлгын (НАМИ) коллек... ...иин **Тимирязевска** ...СССР-эй Верховно ...путадта кандида... ...-эй ЦК-гэй Прези... ...үүн, СССР-эй Ми... ...Соведэй Түрүү... ...эгэдэхи орлогшо ...**анович Микояниие**

...Верховно Соведэй ...ведэй депутадта ...даар ниислэлэй ...**Краснопресненскэ** КПСС-эй ЦК-гэй ...й гэшүүн, КПСС... секретарь **Фрол Романович Козлов,** һунгуулиин **Ломоносовско** округһоо КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь **Михаил Андреевич Суслов,** һунгуулиин **Дзержинскэ** округһоо КПСС-эй ЦК-гэй секретарь, партиин Москва городой комитедэй нэгэдэхи секретарь **Петр Нилович Демичев,** һунгуулиин **Измайловска** округһоо коммунис ажалай бригадын хүтэлбэрилэгшэ, Москвагай Куйбышевай нэрэмжэтэ электрозаводой түрүү хүдэлмэришэн **Нина Николаевна Морозова,** һунгуулиин **Ждановска** округһоо нэгэдэхи подшипнигай заводой директор **Анатолий Александрович Громов,** һунгуулиин **Тимирязевска** округһоо РСФСР-эй һургуулинуудай габьяата багша, Москва городой 210-дахи дунда һургуулиин һургагша **Елена Алексеевна Демина,** һунгуулиин **Орехово-Зуевска** округһоо Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй түрүүлэгшэ **Виктор Васильевич Гришин,** СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин **Московско городской** округһоо КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи партийна хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ **Николай Михайлович Шверник** дэбжүүлэгдэһэн байна.

...град, Ленинградай область

...и Гатчинска рай... ...С-эй XXI съездын ...худөө ажахын ар... ...хознигуудай һун... ...да тээхи суглаан ...ССР-эй Верховно ...юзай Соведэй де... ...дидадуудаар һун... ...**чинска** округһоо ...ЦК-гэй Нэгэдэхи ...СССР-эй Министр... ...ведэй Түрүүлэгшэ ...**ргеевич Хрущев,** ...й үнеэдые маши... ...мастер **Зоя Гав...** ...**ина** нэгэн дуу... ...үлэгдээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар һунгуулиин **Выборгскэ** округһоо (Ленинград город) КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Леонид Ильич Брежнев,** «Октябрьская» гэжэ ээрэлгэ-нэхэлгын фабрикын бүд нэхэгшэ **Екатерина Васильевна Дутышева,** һунгуулиин **Смольнинска** округһоо (Ленинград город) партиин Ленинградай обкомой нэгэдэхи секретарь **Иван Васильевич Спиридонов** дэбжүүлэгдэһэн байна.

Владимирска область

...Верховно Соведэй ...остьнуудай Сове... ...дта кандидадаар ...**Ивановска** округ... ...эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо **Алексей Николаевич Косыгин** дэбжүүлэгдэбэ.

Новосибирскэ область

...и болон геофизи... ...удай зал соо СССР-... ...уудай академиин ...тделениин хүдэл... ...эй һунгуулиин ур... ...углаан болоо.

...Верховно Соведэй ...оведэй депутадта кандидадуудаар һунгуулиин **Новосибирско-Октябрьска** округһоо нүхэд **Никита Сергеевич Хрущевые, Дмитрий Степанович Полянскиие, Михаил Андреевич Сусловые, Михаил Алексеевич Лаврентьевые** суглаан нэгэн дуугаар дэбжүүлһэн байна.

Смоленскэ область

...и **Сычевско** округ... ...эй Верховно Со... ...ай Соведэй депу... ...идадуудаар нүхэд ...**ргеевич Хрущевые,** ...**дреевич Сусловые,** **Юрий Алексеевич Гагариниие** дэбжүүлхээр Гжатска «Трудовик» гэжэ оёдолой фабрикын коллективэй суглаан нэгэн дуугаар шиидхээ.

Свердловско область

...Верховно Соведэй ...оведэй депутадта ...даар һунгуулиин ...ка округһоо нүхэд **Никита Сергеевич Хрущев, Валентин Гаврилович Терехин** дэбжүүлэгдээ.

...Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай профессорнүүдэй, багшанарай, студентнэрэй, хүдэлмэришэд болон алба хааг... ...һунгуулиин урда тээхи суглаан. Эндэ һуугаашад СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ асуудал ...зүбшэн хэлсээд, арадай кандидадуудаар эрхим, хүбүүд басагадаа нэрлэбэ. Трибуна дээрэ доцент А. В. Данчинов үгэ ...

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Бурят ороноймнай предприяти, эмхи зургаануудта, колхоз, совхозуудта олониитын суглаанууд боложо, засаг түрынгөө дээдэ органой депутадта кандидадуud дэбжүүлэгдэжэ захалба

Ленинэй орденто паровозо-вагонно завод

Үсэгэлдэрэй 3 час багта орденто заводоймнай хүдэлмэришэд паровозо-механическа цех соогоо олооропо сугларанхай байба. Ажалайнгаа халаанийе дүүргэжэ байһан, мүн хоёрдохи халаанда ажаллахаяа ерээшэд булта хүхюу, баяртайнууд. Тэдэнэй хэлсэхэ зүйл юуб гэхэдэ, гүрэнэйнгөө дээдэ органдо депутадуудаар һунгагдаха кандидадуудые дэбжүүлхэ асуудал болоно.

Олон зоной хабаадалгатай һунгуулиин урда тээхи суглаае профсоюзай заводой комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Ф. А. Абагаев нээбэ.

Манай заводойхид Советскэ Конституцяар үгтэһэн эрхэеэ эдлэжэ, СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадуудта кандидадуудые дэбжүүлхыень сутларагшадые уряалба.

Дамжуулгын хэдэн улаан тугуудаар бүрхөөгдэһэн залай дунда агуухэ багша В. И. Ленинэй портредтэй трибуна дээрэ хүдэлмэришэд хойно хойноһоон гаража, үнэн зүрхэнэйнгөө үгэ мэдүүлнэ.

Шэрэм шудхалгын цехын механик М. И. Потолицын эгээл түрүүлэн үгэ абажа, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Никита Сергеевич Хрущевые** Улан-Удэ городой һунгуулиин 395-дахи округһоо депутадта кандидадаар дэбжүүлхэ дурадхал оруулаа. Энэ дурадхал нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаа.

— Улан-Удэ городой һунгуулиин 395-дахи округһоо депутадта кандидадаар СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Леонид Ильич Брежневые** дэбжүүлнэб,— гэжэ вагон хабсаралгын цехын мастер И. И. Щевцов мэдүүлбэ. Котельнэ цехын хүдэлмэришэн нүхэр Торонов, паровозо-колесно цехын парторганизациин секретарь нүхэр Сычь эдэ дурадхалнуудые халуунаар дэмжээ.

Электро-заһабарилгын цехын электрослесарь Г. С. Папкин үгэ абажа, трибунада гараба.

Үнинэй элитэ мэргэжэлтэ, манай цехын электригүүдэй бригадир **Иннокентий Лаврентьевич Щаповые** депутадта кандидадаар дэбжүүлхые дурадханаб,— гэжэ тэрэ хэлээ. Иннокентий Лаврентьевич манай заводто 1947 онһоо хойшо ажаллажа, түрүү юумэ үүсхэдэгээрээ, эдэбхитэй уралан нарижуулагша байһанаараа хүсэд мэдээжэ болонхой. Нүхэр Щапов хүдэлмэришэдэй этигэл найдабарийе бодото ажал хэрэгээрээ харюулха байха.

Энэ дурадхалые паровозо-хабсаралгын цехын слесарь Воротников, булад хайлуулгын цехын ахалагша мастер Селиванов, комсомолой заводой комитедэй секретарь И. М. Пытин, ажалай, салин хүлһэнэй таһагай инженер Беседина болон бусад дэмжэбэ.

— Би нүхэр Щаповые һайн мэдэхэб,— гэжэ Социалис Ажалай Герой, КПСС-эй XXII с'ездын делегат А. Н. Оширов мэдүүлбэ. Иннокентий Лаврентьевич Щаповай арад зондо үнэн сэхээр алба хэхыень найданаб. Оролдосотой хүдэлмэришэдэй нэгэн нёдондо жэлэй туршада 18 залуушуулые электрослесариин мэргэжэлдэ һургаа, өөрынгөө мэргэжэл шадабарийе улам дээшэлүүлдэг, ушар ёһо һайнаар мэдэхэ түрүү хүдэлмэришэдэй нэгэн болоно.

Улан-Удэ городой һунгуулиин 395-дахи округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадуудта кандидадуудаар **Никита Сергеевич Хрущевые, Леонид Ильич Брежневые, Иннокентий Лаврентьевич Щаповые** дэбжүүлхэ гэжэ хүдэлмэришэд нэгэн дуугаар тогтообо.

Энэ ехэ оршон байдалда үнгэргэгдэһэн суглаанда хабаадагшадта үсэгэлдэр үшөө нэгэ баярай мэдээсэл соносхогдоо.

Паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд социалис мүрысөөндэ шэнэ илалта туйлажа, **1961 оной IV-дэхи кварталай дүнгүүдээр СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугые** дахинаа абаха болобо. Табан кварталай туршада дамжуулгын Улаан тугые гартаа бүхөөр барижа ябаһан хүдэлмэришэд дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялгануудые абаха байһанаа мэдүүлээ.

С. Бардамова.

Шэлэй заводто

Коммунис ажалай түлөө шударгы шангаар тэмсэдэг механическа цех соо Улаан тугта заводой олон зуугаад хүдэлмэришэд үсэгэлдэр сугларшанхай. Партийна организациин секретарь Г. К. Полуянов хамтын суглаае нээбэ.

Эгээл түрүүлэн үгэ абаһан коммунис ажалай нэрэ зэргэтэй керамическа цехын бригадир нүхэр Подоницын иигэжэ мэдүүлээ:

— Манай заводой хубида ехэ зол тудаа. Эрхүү городой һунгуулиин № 8 округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар совет арадай үнэн шударгы хүбүүн, Россин федерациин Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо нүхэр **Яснов Михаил Алексеевичые** дэбжүүлхые дурадханаб... Тэрэ хадаа хүдэлмэришэнэй бүлэдэ түрэһэн, тиигээд 1925 онһоо алдарта коммунис партиин гэшүүн. 1930 онһоо 1950 он хүрэтэр ажалшадай депутадуудай Москва городой Соведэй хүтэлбэрилхы тушаалда ходо ябаһан. 1957 онһоо РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшоор хүдэлнэ. М. А. Яснов үндэр этигэл найдабарииемнай үрэ ехэтэ ажалаараа харюулһаншье, харюулхашье байха...

Трибуна дээрэ үнинэй хүдэлмэришэн нүхэр Семенов:

— Нүхэр Подоницыной дурадхалые бүрин һайшаанаб. Тиихэ зуураа һунгалтын үдэрэй хүндэлэлдэ бүхы заводоороо ажалай вахтада жагсажа, коммунизмын жасада өөһэдынгөө хубита оруулаял.

— Тон зүб! — гээд шэл хайлуулагша мастер нүхэр Швицкая һуурииһаа бодобо: — дүрбэн жэлэй урда тээ нүхэр Ясновые өөһэдынгөө түлөөлэгшэ болгон һунгаа һэмди. Мүнөөшье коммунизм үргэн далайсатайгаар байгуулгын үедэ Россин федерациин ажалшад, тэрэ тоодо бидэшье угаа ехэ ажал хэхэбди.

...Сэдьхэл хүдэлгэмэ, зориг бадаруулма дүлэтэ халуун үгэнүүд коммунизм байгуулагша юрын ажалша хүнүүдэй сээжэ зүрхэнһөө орьёлон байгаа гээшэб. Коммунис ажалай ударнигууд — Бальнов, Шаров, Гарнышев болон бусад гүнзэгы удхатай үгэнүүдые хэлээ.

Эсэстэ заводой директор нүхэр Болотов коллективэйнгээ нэгэн һанал хүсэл мэдүүлэн, саашадаа улам шударгыгаар ажаллахые уряалба. Энээнэй тулада һунгалтын үдэр — мартын 18 болотор түсэбһөө гадуур 20 мянган дүрбэлжэн метр сонхын шэл бүтээн гаргахабди... гэхэдэнь тэндэ байгшад нэрьесэ альга ташаа.

Ч-Ц. Санжиев.

Кяхта

Үсэгэлдэр үглөөгүүр Кяхтын худөө ажахын техникумэй студентнэр, багшанар болон алба хаагшад хамтадаа 200 гаран хүн СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада зорюулһан суглаанда сугларба.

Тус суглаае техникумэй партийна организациин секретарь нүхэр Николаева нээбэ.

Нэн түрүүлэн үгэ абаһан техникумэй директор нүхэр О. Г. Копылов хадаа партиин ба гүрэнэй элитэ ажал-ябуулагшад, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүд нүхэд **О. В. Куусинен, Г. И. Воронов** гэгшэдые Улан-Удын 396-дахи һунгуулиин округһоо һунгагдаха депутадта кандидадуud болгон дэбжүүлэе гэһэн дурадхал оруулба. Энэ дурадхалые заал соо һуугшад нэрьемэ альга ташалгаар угтана. Удаань үгэ хэлэһэн тус техникумэй директор байһан, мүнөө пенсионер нүхэр Э. А. Вельбер, студент Валентина Разуваева гэгшэд энэ дурадхалые үнэн зүрхэнһөө дэмжээ.

Багша С. С. Петухов үгэ абажа, трибунада гарана.

— СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведые һунгаха һунгуулиин 396-дахи округһоо депутадта кандидат болгон КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь **Василий Родионович Филипповые** дэбжүүлнэб,— гэжэ хэлэбэ. Энэ дурадхалыень тэндэ һуугшад альга ташалгаар дэмжэбэ.

Нүхэр Петухов өөрынгөө дэбжүүлһэн кандидадай намтар тухай хөөрэжэ үгэнэ.

Һубарилдажа байжа трибунада гараһан техникумэй һуралсалай таһагые даагша Н. А. Манелюк, 5-дахи курсын студент Александра Тороева болон бусад нүхэр Петуховой дурадхалые халуунаар дэмжэбэ.

Суглаанда хабаадагшад СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуud болгон Улан-Удын худөөгэй 396-дахи округһоо нүхэр **О. В. Кусинен, Г. И. Воронов, В. Р. Филиппов** гэгшэдые дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталан абаба.

Д. Гончиков.

Багшанарай институдта

Гүрэнэй Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай дээдэ һургуулиин хүдэлмэрилэгшэд, оюутан, алба хаагшад болон хүдэлмэришэд актова зал соогоо хүхюу баяртайгаар үсэгэлдэр сугларбад.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ хамтын суглаа дурсагдаһан институдай директор нүхэр Н. Д. Шулунов нэрьемэ альга ташалган доро нээбэ.

Педагогикын кафедрын доцент, үнинэй багша А. С. Данчиновта үгэ үгтэнэ.

— СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар Улан-Удын городской № 395 һунгуулиин округһоо КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр **Н. С. Хрущевые** багшанарай институдай коллективэй зүгһөө дэбжүүлхэ дурадхал оруулнаб. Н. С. Хрущевой аша габьяань айхабтар ехэ. Тэрэ хадаа совет засаг түрые толгойлжо эхилһээр тон шухала хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлжэ шадаһан байна. Тэрэшэлэн партиин бата нэгэдэлэй түлөө сухаришагүй баатарлигаар тэмсэһэн, марксизм-ленизмын теоридо шэнэ шэнэ үнэтэ зүйлнүүдые оруулаа.

Нүхэр Данчиновай дурадхалые химиин кафедрын доцент И. П. Арский халуунаар һайшааба.

Удаань багша нүхэр С. А. Тыхеева үгэ хэлэжэ, дээрэ дурсагдаһан нүхэдэй һанамжые мүн лэ һайшааба.

— Коммунис парти болон Совет гүрэнэй элитэ ажалябуулагша, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр **Л. И. Брежневые** манай засаг түрын дээдэ органдо та үмэнын зүгһөө дэбжүүлхыемни зүбшөөгыт,— гэжэ марксизм-ленинизмын кафедрын доцент нүхэр М. Н. Бадмаева хэлэбэ. Энэ дурадхалые хэлэ бэшэгэй кафедрые даагша нүхэр А. Б. Соктоев һайшаан дэмжэбэ.

Тэрэшэлэн математикын кафедрын багша нүхэр А. Т. Митрофанов дурсагдаһан нүхэдэй дурадхал һанамжые халуунаар дэмжэбэ.

Түүхэ-хэлэнэй факультедэй табадахи курсын студент Юлия Колодина ендэр дээрэ гараба.

— СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар ПВЗ-гэй обмотчигуудай бригадын бригадир **Иннокентий Лаврентьевич Щаповые** дэбжүүлхые дурадханаб. Тэрэ хадаа 15 жэлэй турша дотор паровозо-вагонно заводто ажаллаха зуураа, техническэ эрдэм мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлэн, электрическэ машинануудые заһабарилха хэрэгтэ олон тоото шэнэ аргануудые нэбтэрүүлһэн байха юм. Гадна өөрынгөө дүй дүршэл залуу хүдэлмэришэдтэ болон һургуулиин һурагшадта оролдосотойгоор дамжуулан үгэдэг. Цех дотороо түрүүлэн коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэхэ зорилго табиһан юм.

Нүхэр Щаповай бригада һүүлэй хэдэн жэлэй турша дотор имагтал эрхим һайн шанартай продукци үйлэдбэрилэн гаргадаг. Тиимэ дээрэһээ нүхэр Щапов бүхы завод соогоо хүндэтэй болонхой.

Нүхэр Колодинагай дурадхал мүн лэ халуунаар дэмжэгдээ. Түүхын кафедрые даагша нүхэр Улымжиев үнинэй багша нүхэр Карпова нэрлэгдэһэн түрүү хүдэлмэришэнэй кандидатурые һайшаагаа.

Һунгуулиин Улан-Удын городской № 395 округһоо Союзай Соведэй депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Никита Сергеевич Хрущевые,** СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Леонид Ильич Брежневые,** Улан-Удын ПВЗ-гэй обмотчигуудай бригадын бригадир **Щапов Иннокентий Лаврентьевичые** дэбжүүлхэ шиидхэбэрийе багшанарай институдай коллективэй суглаан нэгэн дуугаар баталан абаба.

Тэрэшэлэн һунгалтын урда тээхи окружной суглаанда хабаадаха түлөөлэгшэдые һунгаа.

Р. Цыбиков.

Мухаршэбэрэй аймаг

— Манай совет арад СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада агуухэ эдэбхитэйгээр бэлдэжэ байна. Эгээ мүнөө бүхы Совет оромнай Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар үнэн сэхэ хүбүүд, басагадаа дэбжүүлнэ,—гэжэ Суулгын совхозой клубта үсэгэлдэр болоһон һунгалтын урда тээхи суглаанда хабаадагшадта КПСС-эй райкомой секретарь Ц. О. Цыбиков хандаба.

Түрүүлэн үгэ хэлэһэн совхозой парткомой секретарь нүхэр Крупенников Е. Е. СССР-эй Верховно Соведые һунгаха Улан-Удын худөөгэй 396-дахи округһоо һунгагдаха депутадта кандидадуудаар КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүд **Г. И. Воронов, О. В. Куусинен,** партиин Бурядай обкомой нэгэдэхи секретарь **В. Р. Филиппов** гэгшэдые дэбжүүлбэ. Энэ дурадхал баяр баясхалангай оршон байдалда дэмжэгдэн абтана.

Тус ажахын главна зоотехник нүхэр Б. Д. Дамбаев нүхэр Крупенниковэй дурадхалые тон зүб дээрэ тооложо, партиин болон гүрэнэй нимэнүүд элитэ ажал-ябуулагшад гүрэн түрымнай дээдэ зургаанда арад зоноо түлөөлхэ ёһотой ха юм гэжэ тэмдэглэбэ. Саашань нүхэр Дамбаев Василий Родионович Филипповые һайса мэдэхэ байһан тухайгаа хөөрэжэ үгэбэ.

Новосибирск хотодо болоһон Сибириин худөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй суглаанда хабаадагша, республикын түрүү тугалшадай нэгэн Балмасу Базарсадаева, суута кукурузашан Н. М. Кондратюков, тракторист Григорий Кушнарев, совхозрабкоопой түрүүлэгшэ Г. Е. Ерофеев гэгшэд дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудые дэмжэхэ зуураа, үргэн о он һунгагшадые оронойнгоо, партиингаа үнэн сэхэ хүбүүдэй түлөө дуугаа үгэхые уряалһан байха юм.

Иигэжэ суглаанда хабаадагшад Улан-Удын 396-дахи округһоо депутадта кандидадуud болгон нүхэд **Г. И. Вороновые, О. В. Куусинен, В. Р. Филипповые** дэбжүүлхэ гэһэн шиидхэбэри нэрьемэ альга ташалган доро баталаа.

К. Иванов.

АЖАХЫН ТООСООН—АМЖАЛТЫН ТҮЛХЮУР

1962 ондо республикын колхоз, совхоз бүхэндэ, үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудта ажахын тоосоо шадамараар нэбтэрүүлжэ, ажал хүдэлмэри, ажалай түлөөһэ зүбөөр эмхидхэһэн лэ газарта амжалтын туйлагдахань лабтай

АЖАЛНАЙ УЛАМ ҺАИЖАРНА

Манай бригада 1961 оной эхеэр ажахын тоосоондо орожо, бүхы хүдэлмэреэ шэнээр эмхидхэжэ эхилээ һэн. Мүнөө долоон жэлэй дүрбэдэхи жэлдэ ороод байхадаа хэһэн хү-

Хонишодой бригадир Намсалма Дулмаева.

Хонишон Цыренма Цыбикжапова.

дэлмэриингөө дүн гаргажа, шэнэ жэлдэ бэелүүлхэ зорилгонуудаа тодорхойлообди.

Нёдондо хонидоо үбэлэй һаранuудта хурьгалуулжа, 100 хонин бүриһөө 64 хурьга томо болгожо абаабди. Бүхы 1589 эхэ хониһоо 1024 хурьган абтаа һэн. Бэшэнь урда жэлэй декабрь һарада гараһан байна.

Тэрэшэлэн хайшалагдаһан 2635 хониһоо дунда зэргээр 2,7 килограмм ноохо абтаа гэхэ гү, али хамтадаа 72 центнер хайшалагдаһан байна. Ноохо абаха түсэбнай 77 центнер байгаа. Мүнгөөрнь тоолоод үзэхэдэ, 41.910 түхэриггэй оронд 39.490 түхэригтэ ноохон тушаагдаа гээшэ.

Жэлэй туршада бригадын гэшүүд бүхы юумэеэ арьбалха, бригадынгаа хүдэлмэриие өөһэдынгөө хүсөөр лэ бүтээхэ гэжэ оролдонобди. Хурьгадаа өөһэдөө абажа, түлжүүлжэ гарагдаа гээшэ. Зундаа, намартаа бригадын гэшүүд 2800 центнер үбһэ, 900 центнер зелёнко, 500 центнер һолоомо бэлдэжэ абаад, бултыень үбэлжэхэ газартаа зөөгөөбди.

Бригадамнай нэгэ газарта бэшэ, харин гурбан ондоо тээ юм. Манай дунда залхуу хүн байхагүй, хуу булта нэгэ бүлэ шэнги эбтэй эетэйгээр ажалладаг, нэгэ юумэ хэхэ гээ һаа өөһэд хоорондоо хэлсээд, дары түргэн бүтээдэг заншалтайбди. Хонишод Цырма Ошировa, Цыренханда Чимитова, Цыренма Цыбикжапова, Ислам Патыхов, Людмила Самбуева, Цырма Цырендашиева, Намсарай Очиров, Виктор Дондоков гэгшэд эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажалладаг.

Хонидойнгоо ноохо һайнаар ургуулха, ноохыень муудуулхагүй гэжэ саг үргэлжэ анхарха хэрэг гарадаг. Байгша ондо хонин бүриһөө 3 килограммһаа бага бэшэ ноохон абтаха гэжэ һанагдана.

Бригададамнай таряалан, сабшалан даалгагдажа, «МТЗ-2» трактор, дүрбэн мөрниц зэр зэмсэгтэйгээр үгтөө. Ажахын тоосоондо орохын урда тээ бидэ үбһэ, һолоомо асарха болоходоо энэшье тэрэшье бригадын трактор, хүнүүдые гуйдаг зантай байгаабди.

Үнгэрһэн намар хонидоо бултыень искусственна аргаар үрэжүүлээ юумэбди. Тэдэнэйнгээ хээлитэй болоһониинь шалгажа үзөөбди. Булта хурьгалха, нэгэшье хонин һубайрхагүй.

Үдын совхозой хонишон Дымит-Ханда Лубсановагай даадаг бригадынхидай бэшэгтэй танилсаад байхадаа, ехэхэн уялгануудые абаабди. Эхэ хонидоо һубайрүулангүйгөөр хурьгалуулжа, абаһан түлнүүдээ 10 һаратай болоторнь харууһалжа, хурьган бүхэнэй шэгнүүрые 35—40 килограммтай болгохо гэжэ оролдоно.

Манай бригадын хонишод Үдын совхозойхидой жэшээгээр СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалтын үдэр болотор 100 хонин бүриһөө 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга абтахал байха. Мүнөө 600-гаад хурьгатай болообди.

Хонидтоо нарһанай шэлбүүһэ, хурьгадтаа зундаа бэлдэһэн ногоохон набшa намаа эдюулнэбди. Минеральна тэжээлээр дуталдадаггүй. Хурьгатай хонидойнгоо доро хохир дэбдихэдэмнай һайн байна. Энэ үбэлжэлгэдэ бригадамнай өөһэдынгөө бэлдэһэн лэ үбһэ, тэжээлээр ондо орохоёо байнхай.

Байгша ондо сабшалангаа һайса үтэгжүүлжэ, уһалжа, баян ургаса абаха зорилготойбди. Мүн саашадаа силос дарадаг болохын түлөө оролдохобди.

Бригададамнай 20 хүн хүдэлхэ байгаад, мүнөө 17 хүн ажаллана. Сабшалан дээрээ намартаа шэбхэ гаргаа һэмди, нигээд дулаархада дахин зөөжэ эхилхэбди.

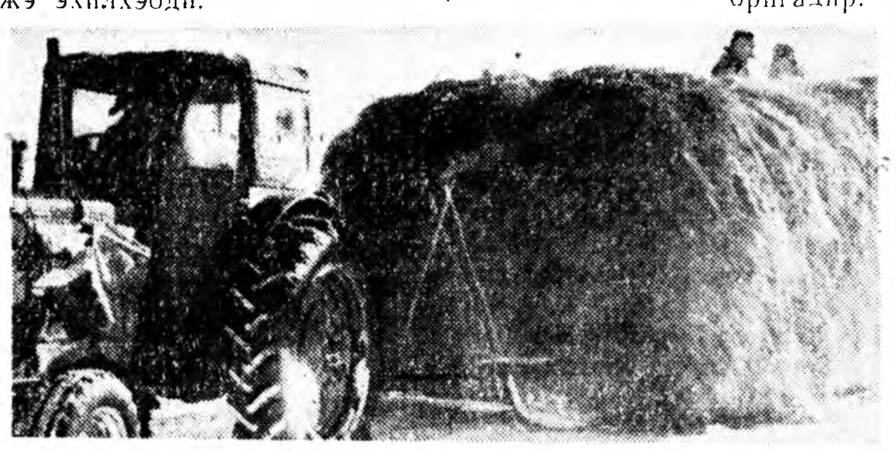
Хонишон Цыренханда Чимитова.

Хонишон Намсарай Очиров.

Ажахын тоосоон гээшэ хонин ажалда эгээн лэ зохид арга гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Н. Дулмаева,
Чесанын совхозой ажахын тоосоондо ороһон хонишодой бригадын бригадир.

Хонишон-тракторист Ислам Патыхов «Беларусь» тракторaар отарануудта тэжээл зөөжэ ябана.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Арадай баатарлиг хэрэгүүдые тодорхойлһон дансанууд

СССР-эй арадай ажахын түбэй архив бии болгогдобо

СССР-эй арадай ажахын гүрэнэй түбэй архив Москвада бии болгогдобо. Советскэ экономикын хүгжэлтые тодорхойлон харуулһан бүхы шухала документнүүд тэндэ суглуулагданхай.

Шэнэ архивай начальник А. Г. Федоров ТАСС-эй корреспондентдэ мэдээсэбэ:

— Документнүүдтэй гурбан миллион гаран дэбтэртэй болонхойбди. Совет арадай баатарлиг хэрэгүүдые тэдэ документнүүд тодорхойлно. Совет арад хадаа коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр граждан дайнай үедэхи жэлнүүдтэ һандаргагдаһан арадай ажахые һэргээн бодхоогоо. Тиигээд совет арад тэрэниие хүгжөөгөөд, социалистическэ общество байгуулаа, манай орон дотор коммунизм байгуулха тухай КПСС-эй XXII съездэ баталагдаһан Программые хараалаад, бодото дээрэнь тэрэнээ бэелүүлжэ байна.

Ленинэй зохёоһон түсэбэй ёһоор, орониие электрофикацилха хэрэгые бодотоор бэелүүлхэ үедэ хабаатай бүхы документнүүдые тэндэ хаража болохо байна. ГОЭЛРО-гэй хүдэлмэриин программада Владимир Ильичын заһабари оруулһаниинь, Донбассай шулуу нүүрһэнэй промышленность тухай СССР-эй госпланай президиумэй заседанида Ф. Э. Дзержинскиин хэлэһэн үгэнүүдэй текст онсо һонирхолтой байна. СССР-ые индустриализацилха табан жэлэй түсэбүүдые зохёоһон документнүүд, совет үедэхи таряашадай ажахые харуулһан, Ленинэй кооперативна түсэбые коммунистическэ партиин бэелүүлһэн тухай документнүүд тэндэ бии.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ хүдэлмэришэн ангиин, колхозой таряашадай, интеллигенциин туйлаһан агууехэ габьяануудые харуулһан материалнууд мүн лэ архивта суглуулагданхай.

Советскэ наукын, техникын хүгжэлтые тодорхойлһон олон документнүүд тэндэ бии юм.

Тусгаар хуулишалан тогтоогдоһон гуримай ёһоор, орон доторнай кооперативна организацинуудай хүтэлбэрилхы эрхэ түлөөлэлгэ энэ оной апрель — июль һарада дүүрэхэнь. Тоосоото-һунгуулиин суглаануудай хаа хаанагүй үнгэргэгдэһэн лэ сасуу СССР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин түлөөлэгшэдэй ехэ суглаан Москва хотодо зарлагдаха юм.

Энээнтэй дашарамдуулан Россиин Федераци мүн лэ байгша оной июль һарада РСФСР-эй эд хэрэглэгшэдэй кооперациин III съезд зарлахаар тогтоогоо. Бурядай республикада эд хэрэглэгшэдэй түлөөлэгшэдэй суглаан апрельдэ зарлагдахаар хараалагдаа.

Тоосоото-һунгуулиин суглаануудые ажал дээрээ үндэр бүтээсэ туйлажа, тэрэниие эмхитэйгээр үнгэргэлгэ — ехэхэн удха шанартай хэрэг. Энээниие нютаг, газар бүхэндэ онсо анхарал хандуулагдаха зэргэтэй.

Республикымнай эд хэрэглэгшэдэй бүхы хүдэлмэрилэгшэд ээлжээтэ XI съездээ эрхим бэлэгтэйгээр угтахын зорилгоор социалис мүрысөөнэй дүлэ улам бадарүулжа, КПСС-эй XXII съездын абаһан шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө улам шударгыгаар оролсонхой. Хэрэг ажалаа хубилган эрхилхын тулада түрүүшын ээлжээндэ юун хэгдэхэ ёһотойб гэхэдэ эд хэрэглэгшэдэй эмхи зургаан, бүхы бүлгэмүүд (хото, хүдөөдэшье) худалдаа наймаа улам нарижуулан һайжаруулха, шэнэ юумэ зоримгойгоор нэбтэрүүлхэ, ниитын эдеэ хоол шанар һайнтайгаар бэлэдхэхэ, элдэб мэхэ гохоор олоной зөөри үригшэдтэй хатуу шангаар тэмсэхэ эрилтэ табигдана бшуу.

Бурядай эд хэрэглэгшэдэй хүдэлмэришэд урдаа ямар зорилготойб гэхэдэ «олоной зөөридэ һалан муугаар хандадаг, тэрэниие үригшэдтэй эбсэшэгүй шангаар тэмсэхэ» тухай үнгэрэгшэ жэлэй июлиин 27-до тунхаглагдаһан Центросоюзай правлениин тогтоолой хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһые

Ехэ удха шана[ртай] хэрэ[г]

болото хэрэг байда[...]
ража, хинажа үзэх[э]
гобшолол хэхэ ёһо[...]
шэлэн худалдан[...]
эрилтэ хэрэглэмжэ[...]
бариин хаана, ям[...]
хэр зэргээр, ха[...]
дүүргэгдэжэ байһы[...]
анхаралдаа абаха [...]

Мүн ойрын сагта[...]
хэн пайщигуудай[...]
тоосохо, дутуунуу[...]
дабтахагүйн тулада[...]
лэл болон өөрыгөө[...]
лэлые нюур сахи[...]
дэлгэрүүлхэ, совет[...]
наймаанай шэнэ[...]
шуудые шаламараа[р]
үүргэтэй. Эд хэр[...]
хуулита ёһо — Ус[...]
кало-кударынхид [...]
дүүлигээр хазагай[...]
дэжэ яашье болохо[...]

Энээн тушаа он[...]
хэлэмээр. Эндэ хэг[...]
галта ямар дутагд[...]
рүүлээ гээшэб гэх[...]
газар бүхэндэ бол[...]
рэглэгшэдэй бүлгэ[...]
лэгшэдэй суглаан[...]
хын тэдысэ, һони[...]
үсөөн зоной ха[...]
гаар үнгэргэгдэ[...]
Баримта болгон н[...]
харуулая. Эндэх[...]
сельпо болон Ойму[...]
рабкоопой «тоосо[...]
зарлагдаһан пайщ[...]
лаанда бүхы хүн [...]
доо 15—20 проце[...]
даһан мэдээтэй. Ус[...]
тын ёһоор хадаа [...]
та 50 процентһээ [...]
байха зэргэтэй. Т[...]
магай эд хэрэгл[...]
лөөлэгшэдэй сугла[...]
тиимэрхүүгээр
Имэрхүү зүблөө, [...]
хэндэ туһатайб?

Байкало-кудары[...]
гаһан аллуу эндү[...]
тахагүйн тулада [...]
бусад кооператив[...]
анхаралдаа абаха[...]

Мүнөө үедэ эд [...]
дэй бүлгэмүүд н[...]
партиина, советск[...]
туһаламжаар х[...]
кооперативна эмх[...]
дэлжэ шадаха, бэ[...]
үүсхэл ехэтэй, үш[...]
нүүдые һунгаха[...]
ёһотой. Имагтал [...]
тэйгээр, гуримта[...]
даалгагдаһан аж[...]
лектив, хүн бүхэ[...]
гаар хүдэлөөд [...]
тиингаа табиһан [...]
зорилгонуудые а[...]
дөөр дүүргэхэ ба[...]
тай.

И[...]
Россин Ф[...]
хэрэглэгш[...]
эмхидхэлэй[...]
ахалагша[...]

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр М. Б. Прокопьевае Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Түрэһөөр таби наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, советскэ органуудта үни удаан һайнаар хүдэлһыень хараада абажа, нүхэр **Прокопьева** Мария Бароновнае—ажалшадай депутадуудай Түнхэнэй аймагай Соведэй гүйсэдкомой секретариие Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ хото, **Соведүүдэй** байшан.
1962 оной **февралиин 1.**

НЁДОНДОНОЙХИЬОО ТАД ОНДОО

Үбһэ ногооной муу ургаһан, ганданги жэл байгаашье һаань, манай колхозой хонишод ажахын тоосоондо орожо, шэнэ гуримаар хүдэлһэнэй ашаар байгша ондо урда урдынхиһаа ехэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ шадаа.

Ушарынь юуб гэхэдэ, хонишод сабшалан, таряалангай газар тусгаар даажа абаад, тэрэнээ хаһа сагтань уһалжа, үтэгжүүлжэ, ургасыень һайнаар ургуулаа. Тиигээд тэрэнээ хура бороодо оруулангүй, эрхим шанартайгаар хуряажа абаа юм. Гадна энэ жэлдэ эртэ хүйтэржэ, саһан ехэ ороо гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Колхозой хонишод энэ бэрхэшээлтэй хүндэ сагта бии байһан тэжээлээ гамтайгаар гаргашалжа, аргатайл сооnь хонидоо шадамараар адуулаад, үбһэ, зелёнкоёо шилээд алмаа. Мүнөө хонидой олоороо хурьгалжа байһан үедэ тэдэндээ үбһэ, зелёнко, мүн модоной ногоон шэлбүүһэ, ороохо таряанай зүйлтэй холижо татаад эдюулдэг болонхой. Мүн хонидтоо дабһа ходо үгэжэ байдаг.

Эдэ бүгэдын ашаар хурьгалха, хурьгалһаншье хонидынь шадал тамираар һайн. Абтаһан хурьгадыншье өөдэргэн сула, элдэб үбшэндэ дайрагдахагүй, элүүр энхэ байна бшуу. Эндэ январь һарада 2168 хурьган абтаад, нэгэншье үхэл гарзагүй түлжүүлэгдэнэ. Тиихэдэ залуу хонишон Георгий Базаровай отарада 394 эхэ хониһоонь 230 гаран хурьган абтаад, һайнаар түлжүүлэгдэжэ байнхай. Үнинэй хонишон Жамсо Цыренжаповай даадаг отарада 240 шахуу хурьган абтаба. Эндэ бүри һаяар хурьгалха болоһон хонид олон.

Артелиин хонишодой дунда хоёрдохи жэлээ хүдэлжэ байбашье, һайн амжалта туйлаһан Михаил Долгоровой отарынхидые магтамаар. Эдэнэр 438 эхэ хониһоо хамта 250 гаран хурьга абаад, нэгэншье түл гарзада оруулаагүй.

—Нёдондо элдэб үбшэ хабшанһаа боложо, олохон хурьгад үхөө һэн. Харин энэ жэлдэ түл абалгада һайнаар бэлдэһэнэймнай ашаар иимэ амжалта туйлагдаа. Байгша оной март һарын гаратар зуун эхэ хонин бүриһөө 100-һаа үсөөн бэшэ хурьга абаад байхабди,— гэжэ нүхэр Долгоров хэлэнэ.

Тиигэжэ эндэхид СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэрые, мүн КПСС-эй ЦК-гэй март һарада болохо Пленумые ажалай бэлэгээр угтаха гэһэн нэгэн эрмэлзэлгэтэй хүдэлнэ.

Г. Тугутов,
Закаменай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

„Хатанай“ абари танигдаа

Хүрьбэ нютагта кукуруза таридаг болоһоор хэдэн жэл үнгэрөө. Теэд эндэ ган гасуурһаа, мүн бусадшье элдэб шалтагаанһаа боложо, жэлһээ жэлдэ мүртэй ургаса абтадаггүй һэн.

Харин нёдондо эндэхи Онохойн совхозой 6-дахи отделениин кукурузашан Ганчин Бадмацыренов түрүүшынхеэ 160 гектарта кукуруза таряад, оролдосотой һайнаар харууһалжа, га бүриһөө 100 гаран центнер ногоон эшэ набша хуряагаа. Тиигэжэ үрэжэл муутай хүрьһэтэй эндэхи газарта таряалангай «хатан» кукуруза ургахагүй гэһэн нэгэ заримanай гээгдэнги һанал бодолые буруу һүргөө бэлэй.

— Энээнһээ бүришье дээшээ ургаса абаха байгаабди. Теэд түрүүшын жэлдэ звеномнай хүсэд бүридхэгдөөгүй байгаад, мүн ондоошье дутагдалнуудһаа боложо, таряалан дээрээ мүртэй наг шэбхэ гаргажа бираагүйбди. Гадна хабар хожом болотор хүйтэн байгаад, намар эртэ хюруу унажа, кукурузын ургасада ехэхэн һаад унаруулаа. Юрэдөөл мүнөө жэлдэ бараг һайн ургаса абахын түлөө бүхы хэрэгтэй юумыень хэхэбди,— гэжэ нүхэр Бадмацыренов хөөрэнэ.

Тус звеногойхид байгша ондо республикын кукурузашадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсон, даажа абаһан бүхы 160 гектар газарайнгаа га бүриһөө 300 центнерһээ доошо бэшэ ургаса абахаар шиидэнхэй. Эдэнэр мүнөө нэгэншье үдэр хоног гээнгүй, эршэмтэй шангаар хүдэлжэ байна. Түрүүн саһанай ехэ оромсоор таряалан дээгүүрээ хүндэ каток шэрэжэ, нягтаруулаа һэн. Һалхи шуурганай һүүлдэ тэндэнь хүр саһан бүри ехэ тогтоо.

Эдэ үдэрнүүдтэ звеногойхид таряалан дээрээ наг шэбхэ зөөхэ хүдэлмэри ехээр ябуулжа байнхай. Гансахан үнгэрэгшэ декабрь, январь һарада хамта 1500 тонно хуушан шэбхэ гаргаа. Тарилгын эхилтэр га бүридэ 25—30 тонно шэбхэ зөөжэ абаха зорилготой.

Гадна эдэ кукурузашад үрэһээ зүбөөр таряад, ургасаяа һайнаар харууһалжа, баян ургасын түлөө тарилгын агротехникэтэй гүнзэгыгөөр танилсажа, мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлнэ. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, Ганчин Цыреновичын даадаг звеногойхид һанаһандаа хүрэжэ, һарбайһанаа абажал һалаха байха даа.

Ф. Иванов.
Заиграй.

ЗОРГООРОО БОЛОГШО—ЗОНДОО ХҮНДЭГҮЙ

Ямаршье тушаалда байһан хүтэлбэрилэгшэ бүхэн нэн түрүүн хүмүүжүүлэгшэ байха уялгатай. Тэдэнэр ажалшадта парти, правительствынгаа сэсэн мэргэн политика, коммунизм байгуулха үедэ хүн бүхэнэй уялга, зорилгонуудые зүбөөр ойлгуулжа, түсэб даабаряа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ элсүүлхэ ёһотой.

Ажахыгаа хүтэлбэрилхэ энэ ленинскэ ёһо гурим сахидаггүй, ажалшадай эрилтэ, хэрэглэмжэдэ анхаралаа табидаггүй, арза хэрзээр, албан хойрогоор хандадаг хүнүүд манай дунда үшөөл дайралдаһаар. Нэгэ тиимэ хүтэлбэрилэгшые харуулая.

Хойто-Байгалай «Победа» колхозой правлени гэһэн гаршагтай нэгэ байшанай томохон кабинедэй баруун ханаар байһан стулнууд дээгүүр хэдэ хүнүүд һууна. Тэдэнтэй гараа барилсан мэндэшэлсээд, тэбхэр шара столой саана һууһан шэрбэгэр хара һахалтай хүнэй хажууда хүрэбэбди. Тэрэ урдаһаамнай хилагад гэжа хүйтэнөөр хараад, дуратай дурагүй гараа һарбайна.

—Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Клочихин Иван Перфилович гээшэ, —гээд мантай ябаһан нүхэр бидэнэрые танилсуулна.

«Ябаал юм бэзэт» гэжэ һанаһан хэбэртэй түрүүлэгшэмнай мантай ехэл дурагүй хөөрэлдэнэ. Һураха асуухадамнай нэгэ хоёр хорд-ёрд гэһэн хуурай үгөөр харюусажархина. Хөөрэлдөөнэй боложо үгэхэгүйдэ, бригада, фермэеэ абаашажа үзүүлыт гэжэ хандахадамнай:

—Гурбан сагта Талый тосхон ошохоёо байнаб. Ошохо гээ һаатнай абаашуужаб,— гээд ёрд байтар дуугарна.

Колхозой түбһөө табан километр холо байдаг Талый гэжэ тосхондо үнэгэнэй, һү һаалиин фермэнүүд байдаг. Тэндэхи хүдэлмэришэд ажалдаа шударгы һайнаар хандажа, түсэб даабаряа ходо дүүргэдэг юм. Анисим Швецовой хүтэлбэрилдэг үнэгэнэй фермэ 160 халтар хара үнэгэ гүрэндөө худалдажа, зуу гаран мянган түхэриг олзо оруулаа. Һүнэй фермын залуу һаалишан Любовь Клемещева нёдондо даалгагдаһан нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1300 литр һү һааһан.

Фермэнүүд бүришье ехэ амжалтануудые туйлаха арга боломжотой. Теэд арга боломжоёо хүсэд ашаглаха тухай фермынхидтэй хэншье хөөрэлдэнэгүй, суглаа зүблөөшье хэнэгүй. Колхозой түрүүлэгшэ энэ жэл хэды дахин тэндэ ошоошье һаа, нэгэшье элидхэл, хөөрэлдөө хээгүй байшоо. Хаража ябахадамнай тэрэ гансашье манда бүдүүлиг, хойрогоор хандаа бэшэ, харин колхозойнгоо гэшүүдтэ бүришье тэсэшэгүйгөөр хандадаг байшаба. Манай байтар хэдэн хүнүүдые зандаад, хараагаад абана.

Малшадай амардаг гэртэ орообди. Тэндэнь утаа униар, нэгэшье лозунг, плакат, зурагууд үгы, газета, журналнуудшье харагданагүй. «Энэ гэрээ сэбэрлээд, улаан булан болгохоо яанат» гэжэ һаалишанһаа асуухадам, тэрэмни түрүүлэгшэдэ хандан:

—Иван Перфидович, энэ гэрээ сэбэрлэжэ, улаан булантай болохымнай туһалыт,—гэбэ.

—Танай хойноһоо ябуулжа байха хүн намда үгы. Дуратай һаа өөһэдөө хыт,—гээд тэрэнэй гуйлтые таһа сохижорхибо. Дахин тэрээн тухай дурдаха хүн байбагүй. Колхозынигууд тантай хөөрэлдэхэ хүсэлэнтэй, бригадын конторододо ороёл гээд түрүүлэгшые бригадир урина.

Бригадын конторододо хоёр колхозник һууба. Тэдэнэр үнгэрөөшэ жэл үбһэ хуряаһанайнгаа түлөө нэмэлтэ түлбэреэ абаагүй хүнүүд байшоо. Тэрээн тухайгаа түрүүлэгшэтэй хөөрэлдэхэ гэхэдэнь, тэрэнь:

— Колхозой малые үбһэ хулһагүй үлөөхэ гээ гүт! Юушье абахагүйт,—гэжэ байжа һүхиржэ, хараажа оробо. Тиихэдэнь тэдэнь гаража ябашабад.

Тэрэ колхоздо байха зуурамнай, манда колхознигууд ерэжэ, түрүүлэгшынгээ тэсэшэгүй аашанууд тухай хөөрөө һэн. Олон үхибүүдтэй Устинья Георгиевна Татарникова колхозой конторододо шорой хамадаг юм. Нэгэтэ һүни мори хүллөөд асара гэһэн түрүүлэгшын шанга захиргаантай нэхүүл ерээ бэлэй. Үхибүүдэйнгээ үбдөөд байһан дээрэһээ энэ захиралта дүүргэгдээгүй һэн. Тэрэнэйнгээ түлөө хойто үдэрынь түрүүлэгшэдээ хараалгахын муухайгаар хараалтажа, ажалһаа намнуулһан байгаа. Тэрээн шэнгеэр хатуу

түрүүлэгш[...]
лааша в[...]
дэй эхэ[...]
хы наһа[...]
хозой ажахы дээрэ[...]
на, Эсэгэ ороноо хам[...]
да хабаадаһан Норд[...]
дэнтэй уулзажа, гом[...]

Хэдэн жэлэй урда[...]
га гаран хонитой, эр[...]
малтай, гахайнуудта[...]
гаад гектар тарилга[...]
Мүнөө эндэ нэгэшье[...]
гахайгүй, оройдоол [...]
малтай болошонхой.

Эндэ болоһон нэг[...]
лаанда хабаадалсаа[...]
стнууд, бүхы колхоз[...]
ажахыгаа хүгжөөхы[...]
дэ уряалхын орон[...]
лэгшэмнай суглаан[...]
ямаршье шалтаг[...]
оробо. Энээнһээ бай[...]
лаа олон болгохо, т[...]
үрэдхэхэ арга бол[...]
мнай үгы гэжэ бай[...]
либа.

—Энээнһээшье у[...]
даг хүн даа. Урдаһ[...]
һааш, һүүлдэнь м[...]
гэжэ хажуудам һуу[...]
нист хэлэбэ.

Имэ хүн кол[...]
саашадаа байжа [...]
партиин Хойто-Бай[...]
асуултай.

Г. Черньшев. [...]

БАЙРЫН МУУҺАА...

БИЧУРА. (Телефоноор абтаба). **XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхоз 2200 эхэ хонитой юм. Һүүлэй мэдээгээр эндэ 1028 хурьган абтаа.**

Теэд байрын мууһаа хурьгадай хүйтэ абажа, хүлдэжэ үхэхэ ушар олоор гаража байна. Ахалагша хонишод Гаврилов, Иванов, Утенков гэгшэдэй отаранuудта 65 хурьган үхөө. Яаралтай хэмжээ абаха шухала.

Г. Чернышев.

А. С. Пушкинай дурас[хаал]

МОСКВА, февралиин 1. (ТАСС). А. С. Пушкинай наһа бараһанһаа хойшо февралиин 10-да 125 жэл гүйсэхэнь. Ородой агууехэ поэдэй дурасхаал манай ороной арадуудта айхабтар ехэ хүндэтэй. Эдэ үдэрнүүдтэ Москвада, Ленинградта, бүхы союзна республиканuудта энэ дурасхаалта үдэртэ ехэ бэлэдхэл хэглэжэ байна.

А. С. Пушкинай дурасхаалда зорюулагдаһан үдэшэнүүд Россин Федерациин, национальна республиканuудай клубуудта, соёл Культурын ордонуудта мүнөө үнгэргэгдэнэ. Музей, библиотекэнүүдтэ выставкэнүүд эмхидхэгдэнэ. Театрнуудта Пушкинай зохёоһон зүжэгүүд бэлэдхэгдэнэ, табигдана. Кинотеатрнуудта Пушкинай зохёолоор фильмнүүд гаргагдажа байна. СССР-эй Наукануудай академиин литературын,

хэлэ [...]
ниитын[...]
градта [...]
кинска[...]
гэргэг[...]
Пушкин[...]
зохёол[...]
шэнжэ[...]
юм.

СССР[...]
соо М[...]
лиин 1[...]
лой ү[...]
А. С. [...]
гэй ха[...]
митинг[...]

БУРЯТ ҮНЭН
2-дохи нюур

[Б]УРЯТ ХҮГЖЭМЭЙ ҺАЙНДЭР

...2-то үдэшын 7 час ... Ленинэй орденто опе... баледэй театрын ордон соо ... композиторнуудай пленум ... концертээр ажал ху... ...нэбэ.

... симфоническа хүгжэмэй ... үдэшые Дандар Аюшее... ...оюнтэ нээгээ. Тус зо... ...гэ хүгжэм шагнахада, ... бурят талын уужам ... гэёор намжаарһан ... ...рмэй алтан туяагаар ...нги боложо, хүнэй сэдь... ...бэлсүүлнэ. ...тор Жигжит Батуевай «Бүтээгүй түрэ» гэжэ хүгжэмэй комедиин увертюрэ мүн лэ олоной анхарал хандуулба. Тус зохёол соо арюун һайхан инаг дуранай жабхаланта мэдэрэл, ургы сэсэгэй һалбаралга, ушарһан золто залуу хоёрой омог тунгалаг сэдьхэлэй охито халуунаар орьёлжо байһан үе зураглагданхай.

«Ара Доонгодоо нютагтайлби даа,
Ангирайл ганганахань гоёл
байн даа,
Амараг гансахан нүхэртэйлби
даа,
Аляалжа зүүдэлхэм гоёл байн
даа,—

гэжэ баранда мэдээжэ уянгата аялга — увертюрын гол удхань болоно.

«Бүтээгүй түрэ» гэжэ хүгжэмэй комедиин гол партинуудай нэгэн— Туяанын арие РСФСР-эй габьяата артист Надежда Петрова гүйсэдхэбэ.

Дандар Аюшеевэй «Анда нүхэд» гэжэ оперһоо Номин басаганай арие артист Клара Иванова дуулаба.

Концертын нэгэдэхи хахад Ж. Батуевай «Симфоническа эскизүүдэй» хүгжэмөөр түгэсэбэ.

Концертын хоёрдохи хахадта Б. Ямпиловай «Эпическэ поэмэ», «Совет бурят орон» гэжэ кантатын хоёрдохи хуби, «Һайндэрэй поэмэ», Д. Аюшеевэй «Анда нүхэд» гэжэ оперын увертюрэ, Булган Табитын монолог (СССР-эй арадай артист Л. Линховоин) уран гоёор гүйсэдхэгдэһэн байна.

Композитор Б. Ямпиловай «Эпическэ поэмэ» оюун бэлигтэ бурят эрдэмтэ Доржи Банзаровай наһа барһанһаа хойшо 100 жэл гүйсэһэнэй ойдо зорюулагданхай.

Бау Ямпиловай «Һайндэрэй поэмээр» республикын композиторнуудай пленумэй түрүүшын үдэр дуурэбэ.

Даши ДАМБАЕВ.

ЗАЛУУ КОМПОЗИТОРНУУДАЙ ЗОХЁОЛНУУД ТУХАЙ

...зэлнүүдтэ республи...най аялга хүгжэм зо...оюун бэлигтэ залуу...нээдгүйхэн олошорбо. ...арадайнгаа аялга хүг...ттан жасые шэнэ зо...аар баяжуулхые, про...льна эрдэм мэргэжэ...элүүлхые эрмэлзэнэ. ...олонхинь хүгжэмэй ... болоо, зариманиинь ...аа консерваторинууд...элүүлжэ байнхай.

...атья соо бидэ залуу ...орнууд нүхэд Ч. Пав..., ...хунаев, В. Маймес..., ...Манжигеев, Д. Жалса..., ...Попов, Б. Цырен...гэшэдэй творчество ...гонихоноор хөөрэхэ ...һбди.

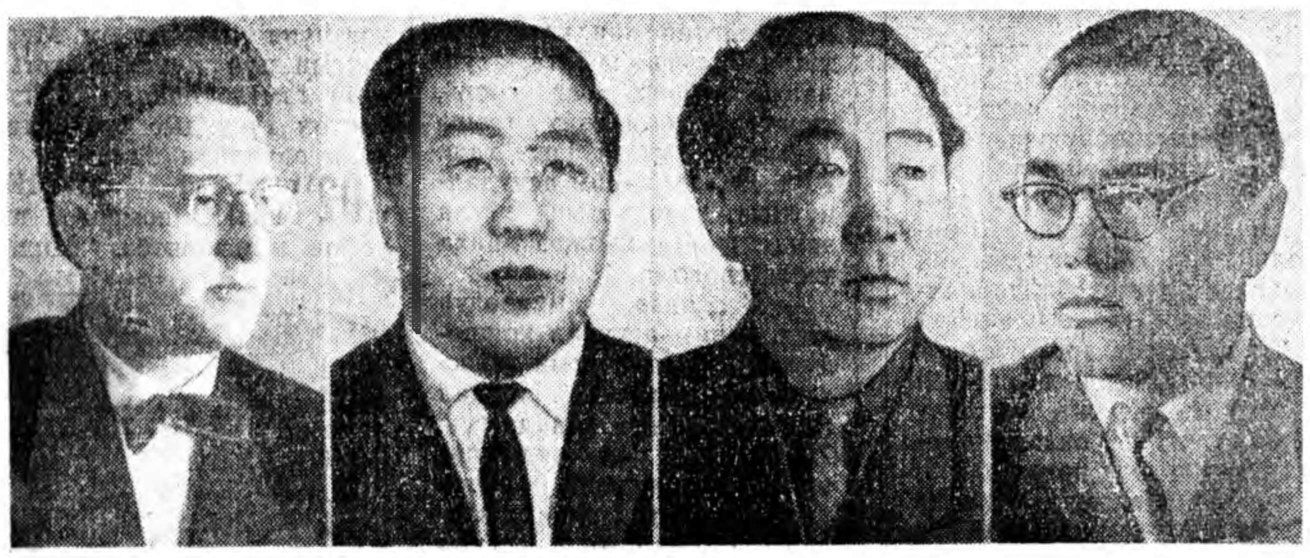
...ИС ПАВЛОВ профес... Щелковой хүтэлбэри ...дловско консервато...а дээрэ наадалгын ...һуража гараа юм. ...луу композитор Улан...дто Бурядай гүрэнэй ...нин оркестрын дири...ажаллажа байна. Гол ...ингөө хажуугаар нү...эв композиторай мэр...дална. Тэрэ һонир...он дуунуудые бэшэ...рын наадаха хүгжэ...лнуудые заһабарилан ...Чингис Павлов тон ...агаар хүгжэм зохё...позитор байха юм. ...нь солгёо халуун ...шэнэ һайхан, һаруул ...агаараа хүнэй зүрхэ ...г. Залуу композитор ...хүгжэм соо бурят ...унуудай уянга оруу...нжэ болон гармониче...эй талаар шэнэ арга ...уудые зоримгойгоор ...ехэ үүсхэл гаргадаг. ...«Сэлэнгын эрьедэ», ...», «Улан-Удэ» гэхэ ...унууд үргэн ниитэ ...да үнихэнэй мэдээ...ой. «Сэлэнгын эрье... шог дуун илангаяа ... Тэрэниие эрэшүүл, ...дэй хоорнууд эршэ ...ойгоор ханхинуулан ...э, шагнагшадай ...үрхэндэ сог зали ба... Энэ дуунай аялга ...оор, ойлгосотойгоор ...ой. Фортепианна ...мүн лэ һонирхолтой, ...а гол партида зохи...тааранги. «Һонюуша» ... «Сэлэнгын эрье» ...о үшөөшье һайн ша...үлэгүүтэй, согтой.

...ИН ЯХУНАЕВ 1957 ...нска консерваториин ...р наадалгын классые ...бэлэй. Тэрэ Улан...үгжэмэй училищиин ...й таһагые даагшаар ...эй туршада ажал...өө Бурядай гүрэнэй ... хатарай ансамблиин ...анай хүтэлбэрилэг...та дүүргэнэ. Нүхэр ...дэн олон дуунуу...нхэй. Тэдээн сооһоо ... һургаалаар» гэжэ ...темптэй дуун (үгэнь Ц. Галсановай) шэнэ аялгын эршэ хүсөөр илгардаг. Тиихэдэ «Хандама» гэжэ уянгата дууниинь бүришье һайн, удхынгаа талаар яһала гүнзэгы байха юм. Энэ дуун ёһотой бурят маягаар бэшэгдэнхэй. Шагнажа байхада хүнэй нюдэндэ уужам үргэн тала уняартан нэмжыжэ, уянгата аялгаар ханхинахадал гэдэг. Бурят зоной дунда «Хандама» гэжэ дуунда халуун зүрхөөр дурлаһан хүнүүд тон олон гэжэ һанагдана.

...гэ» гэжэ дууниинь угаа илдамаар, инаг дулаахан уянгаар шагнагшадай зүрхэ хүлгүүлдэг.

...классаар дүүргэхэеэ байна. Тэрэ яһалхан олон хүгжэмэй зохёолнуудые найруулаа. Нэрлэн хэлэхэдэ иимэ: струнна квартедээр гүйсэдхэхэ дүрбэн хубитай сюита, флейтэ болон фортепианын наадаха поэмэ, симфоническа оркестрын гүйсэдхэхэ бурят хатар, дипломно хүдэлмэри болохо симфоническа поэмэ, виолончель ба фортепиано дээрэ наадаха хүгжэмэй пьесэнүүд, мүнөө сагай арад зоной ажабайдал харуулһан дуунууд. Тиигээд С. Манжигеевэй зохёолнуудтайнь үшөө танилсаадүй байнабди.

АЛЕКСАНДР ПОПОВ 1957 ондо Казань городой гүрэнэй консерваториие дирижерско-хоровой классаар дүүргээд, Улан-Удын хүгжэмэй училищиин багшаар ажаллана. Мүнөө үедэ библиотечнэ институдай студентнэртэ хоорой, дирижерой мэргэжэлэй эрдэм заана. Ажал хүдэлмэриингөө хажуугаар нүхэр Попов хүгжэм зохёодог. Тэрэнэй зохёоһон «Улан-Удэ», «Мэндэ амар», «Одон» гэһэн дуунууд удха, маягаараа ялгаран һонирхолтой.

В. Маймескул. С. Манжигеев. Д-Д. Жалсараев. А. Попов.

ВЛАДИМИР МАЙМЕСКУЛ 1952 ондо консерватори дүүргээд, Улан-Удын Ленинэй орденто оперо болон баледэй театрта ахалагша дирижероор ажаллана. Нүхэр Маймескул— бэлигтэй залуу композитор. Һонирхолтой олон дуунуудые зохёонхой. Тэрээн сооһоо «Санжидма» гэжэ дуун зоной дунда илангаяа үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Энэ дуун соогоо бурят арадай шог дуунуудай аялгын шэнжэнүүдые композитор бэрхээр хэрэглэжэ шадаа. Владимир Маймескул дуунуудһаа гадна, мүн бүришье томо хүгжэмэй зохёолнуудые найруулдаг. Тэрэ мүнөө сагай колхознигуудай ажабайдалда зорюулжа, «Шэнэ замаар» гэһэн нэгэ акттай хүгжэмэй комеди (либреттэнь А. Арсалановай) бэшэнхэй.

СЕРГЕЙ МАНЖИГЕЕВ мүнөө Свердловско гүрэнэй консерваториие композициин классаар дүүргэхэеэ ...

Мүнөө композиторнуудай пленум залуу мэргэжэлтын зохёолнуудтай шагнагшадые танилсуулха бэзэ.

ДАША-ДОНДОК ЖАЛСАРАЕВ — Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Бурядай драматическа театрын артист. Тэрэ хадаа бурят арадай дуунуудые хүгжэмэй жэнхэни түрэл инструментнүүд дээрэ шадамараар гүйсэдхэхэһөө гадна, арадай дуунуудта дүтэрхы маягтай зохёолнуудые найруулдаг байна. Манай бурят шагнагшадта «Хаанахинай хаб?» гэжэ согтой хүхюун шог дуун илангаяа мэдээжэ болонхой.

БАЗАР ЦЫРЕНДАШИЕВ — Свердловско консерваториин студент, хүгжэм зохёолгын түрүүшын алхамуудые хэжэ эхилэнхэй. «Манай басагад» гэжэ шог дуун соонь нилээдхэн эршэтэй оюун бэлигэй охито дүлэн орьёлдог. «Хүлеэл...

Энэ статья соо бидэ үсөөхэн залуу композиторнуудай зохёолнууд тухай хуряангыгаар тогтобобди. Республика дотор хүгжэм зохёодог оюутан олохон гээшэ.

Профессиональна мэргэжэлтэй, мэдээжэ композиторнууд хүгжэм зохёодог залуу бэлигтэндэ анхарал багаар хандуулна гэжэ шүүмжэлмээр. Культурын министерство композиторнуудые олошоруулхаяа ёһотой оролдолго гарганагүй. Залуу композиторнууд профессиональна мэргэжэл шудалхые консерваторидо эльгээгдэнэгүй шахуу. Тэдэнэй бэшэһэн зохёолнууд зарим ушарта культурын министерствын архивууд соо хэбтэжэ байдаг. Бэлигтэ залуу композитор Манжигеевэй зохёолнууд мүнөө болотор түрэл республика доторoo шагнагдаагүй байһаар. Эдэ бүхы дутагдалнуудые дары түргэн усадхаха шухала.

Б. Олзоев.

...НСК. Челябинскын ...заводой арадай театр ...үнэһэй уран һайханай коллективүүдэй нэгэн ...Шэнэ зүжэгые—«Стря...хэ» гэһэн А. Соф...комедиие театр һаяхан ...Режиссер — В. И. Во..., уран зурааша— В. Е. ..., балетмейстер— Г. А. ... ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүжэ... үйлэ.

...СС-эй фотохронико.

Агуу ехэ Октябрьда зорюулагдаһан балет

★

Юрий Бирюковой „Һүүлшын бал" гэжэ балет тухай

★ ★

Манай совет хүгжэм мүнөө хаа хаанагүй суутай болонхой. Классическа болон совет оперонууд, баледүүд, симфонинууд дэлхэйн зүг бүхэндэ баяр омогорхол түрүүлэн зэдэлжэ байна.

Харин мүнөө композиторнуудай урда манай героическа үе сагые харуулһан совет шэнэ классика бии болгохо бүри харюусалгатай зорилго табигдаба.

Эгээл иимэһээ хүгжэм соо совет үедэ зорюулагдаһан томо зохёолнууд айхабтар анхаралтайгаар угтагдана гээшэ. Хэрбээ энэ зохёолой һайн байбалнь, бүлтанай, бүхы совет хүгжэмэй баяр баясхалан болоно.

Юрий Бирюковой «Һүүлшын бал» гэжэ балет алишье талаараа ехэтэ һайшаамаар, үргэн дэлисэтэйгээр бэшэгдэһэн зохёол. Энэ балет соо манай агууехэ В. И. Ленинэй ударидалга доро Октябриин революцида бэлэдхэл, мүн тэрэнэй илаад байһан үе саг харуулагдана. Баледэй хүгжэм айхабтар уян ульгам, гэбэшье тэрэ үе сагайнгаа революционно шанга байдалые баһа этигэмээр харуулжа шадаа. Илангаяа баледэй эхин, Катя Саша хоёрой уулзалга айхабтар уран гоё хүгжэм доро болоно. Композитор балет соогоо инаг дуранай ирагуу хүгжэмтэй хамта «Смело, товарищи в ногу», «Вихри враждебные», «Отречемся от старого мира» гэһэн тэрэ үеын революционно дуунуудай аялгануудые тон зүбөөр һэлгэлдүүлэн оруулна.

Гэбэшье композитор Бирюков зарим тээгээ хүгжэмөө дэн ойлгосогүй, хүндэ хүшэр болгоно. Заримандаа аялгань гэнтэ тэгэндээ таһаршана гэжэ һанахаар болоно. Манай һанахада, композитор түгэсхэлэйнгөө сценые дахин бэшэхэ байгаа. Энэ картина соо Октябриин революциин болоһоор дүшэн жэлэй үе харуулагдана. Жаргал баяраар дүүрэн залуушуул үүрэй туяае угтана. Эндэ хүгжэм эгээл һайхан, залуушуулай досоохи жаргалта байдал харуулха байһан аад, дэн түргэдүү, шанга шанга үлүү абяатай болошоо.

И. Аболимовай либреттээр бэшэгдэһэн энэ балет хамтадаа долоон картинатай, революциин үедэ болоһон хэдэн үйлэнүүдһээ бүридэһэн байна. Гансал һүүлшын (долоодохи картина) революциин һүүлдэ дүшэн жэл хойно болоһон ушар харуулна.

Манай Ленинэй орденто оперо, баледэй театр орон соогоо эгээ түрүүшүүлэй зэргэдэ Юрий Бирюковой энэ балет табиба. Классическа балет табиһандаа орходоо, шэнэ балет табихань ехэ хүндэ, олон бэрхэшээлнүүд ушардаг байна. Эндэ нэгэшье һажаaха жэшээ байхагүй.

Иимэһээ манай театр энэ балет табиха гэжэ оролдоходоо тон ехэ зорилго урдаа табиһан гээшэ. Мүнөө баледэй бүтээд байхадань харахада, бага сага алдуунууд байбашье, үнэн дээрээ театрымнай һүүлэй үеын ехэ амжалтануудай нэгэниинь болоно.

Энэ баледэй хабаадаха гол нюурнууд Игнатьич, Катя, Надя, Саша, Глеб гэгшэд манай артистнуудай хүсөөр яһала этигэмээр, һайн образууд боложо шадаа. Эдэ образуудай эрхим һайн болоһондо балет табигша, Бурядай АССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша М. С. Заславскиин үүргэ ехэ бии.

Энэ баледэй эгээл һайн хубинь 3-дахи картина болоно. Хүдэлмэришэн арадай дайсанай һомонһоо Игнатьичай наһа баралгые Бурядай АССР-эй габьяата артист Д. Дугаров шадамараар харуулна. Олоной сценэдэ хабаадагшадшье бултадаа сэдьхэл ухаанда хадуугдамаар шэнжэтэйнүүд.

Илангаяа Катиин ролине РСФСР-эй арадай артистка Лариса Сахьянова һайнаар харуулжа шадаа. Катя— революционерэй басаган, һүүлдэ өөрөө революционер болоно. Иимэ роль түрүүн Сахьяновада огто танил бэшэ байһан байгаа. Мүн революционер хүниие харуулһан гол рольтой баледүүд огто хомор гээшэ. Сахьянова энэ рольдо Катиин хайшан гэжэ революционер болохые харуулхынгаа хажуугаар, уян нарин бэеынь, уран илдам заншалынь баһа мартахагүй ёһотой болоно. Харин энэ үүргэеэ суута балерина айхабтар һайнаар дүүргэжэ, өөрынгөө творчестводо шэнэ шэнжэ нэмэбэ.

Илангаяа Сахьянова Катиин Глебтэй уулзалгые һайнаар харуулаа. Катя Глебтэ дурлашана. Тэрэ жаргал тухай бодожо эхилнэ. Энэ үедэ сагаан офицер Глеб Катиин эсэгые буудажа алана. Катя үнэн дээрээ Глебэй хэн байһыень, жаргал гээшые гансал тэмсэл соогуур олохо байһанаа һайн мэдэжэ абана.

Теэд Катя үшөө яагаад энэ байдалһаа гарахаяа ойлгоногүй.

Иимэ хүндэ байдалһаань тэрэниие крейсер «Аврора» дээрэ хүдэлдэг матрос Саша Тимошенко абарна. Катиие арадай жаргал тээшэ, революци тээшэ Саша уряална.

Саша Тимошенкын ролиие РСФСР-эй габьяата артист Петр Абашеев наадана. Саша—революционер, арадай жаргал минии гарта гэжэ тэрэ һайн мэдэнэ. Энээн дээрэһээ Сашын хатар эршэтэй, эрмэлзэл хүсэниинь ехэ байна. Саша — юрын хүбүүн, тиигэбэшье революциин түлөө харюусана.

Катиин дүү басаган Надиие Фаина Светлышева гүйсэдхэнэ. Энэ басаган ехэ зохидоор хатараашье һаа, бэень нэгэ бага хүжүүн, эдир гүлмэр басаган гэжэ заримандаа этигэхээр бэшэ болоно.

Энэ баледэй эрхим һайн амжалтатай байхын түлөө главна режиссер Владимир Маймескул тон ехэ ажал хүдэлмэри ябуулаа. Мүн РСФСР-эй арадай уран зурааша А. Тиминэй үүргэ эндэ баһа мартахын аргагүй.

Юрий Бирюковой энэ балет табихадаа, манай театрын коллектив хүгжэмэйнь хэдэн дутагдалнуудые усадхажа шадаагүйшье һаа «Һүүлшын бал» зоной хараад һонирхомоор, этигэмээр зүжэг болоо.

Н. Матрин,
Бурядай АССР-эй габьяата артист.

Хилын саанаһаа

ФКП-гэй фонддо мүнгэ зөөри суглуулагдана

ПАРИЖ, февралиин 1. (ТАСС). «Партиин ажал-ябуулгада туһалая» гэһэн уряатайгаар Франциин коммунистическэ партиин фонддо бүхы орон дотор мүнгэ зөөри суглуулагдана. Хоёр һара хүрэхэгүй саг соо 101 миллион хуушанай франк суглуулагдаа. Франциин компартиин Центральна Комитет мүнгэ зөөри суглуулха кампани эмхидхэхэдээ, зуу миллион хуушанай франк суглуулха зорилго табиһан байгаа.

ФКП-гэй фонддо мүнгэ суглуулга үргэлжэлһөөр.

Аюулгүйн Соведтэ

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 2. (ТАСС). Кашмир тухай асуудалаар болоһон Аюулгүйн Соведэй заседани болзоргүй саг соо хойшолуулагдаа. Энэ заседани Пакистанай баалалтаар зарлагдаһан байгаа. Пакистаниие баруун гүрэнүүд дэмжэһэн байха юм.

Пакистанай түлөөлэгшэ Зафрулла-хаан үгэ хэлэхэдээ «Кашмирай асуудалай» хурсадаһанай түлөө зэмые Индидэ тохохо һэдэлгэ гаргаад, «энэ асуудалые амгалан ёһоор лаб шиидхэжэ шадахаар» хэмжээнүүдые абахыень Аюулгүйн Соведые уряалаа.

Инди ямаршье «эзэрхэг түримхэй һанаашалга гаргана» гэһэн баталамжа ороймоошье үндэһэ баримтагүй гээд Индиин түлөөлэгшэ Джха заагаа. Кашмир Индиин таһаршагүй хубинь байһан юм гэжэ зааха зуураа, өөрынгөө ашаг туһада түбэг татахаар бэшээр Инди Пакистантай хэлсээ хэхээр ходоодо бэлэн гэжэ Джха хэлээ.

Кашмирай асуудалаар Аюулгүйн Соведэй заседаниие хойшолуулха гуйлтатайгаар Индиин түлөөлэгшэ хандаһан байна. Юуб гэхэдэ, Индидэ һаяар бүгэдэниитын һунгалта болохонь. Тэрэнэй һүүлээр шэнэ правительство байгуулагдаха юм. Тус правительство хадаа Кашмирай асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаха аргатай байха ёһотой.

Түрүүлэгшэ Стивенсон (США) Индиин түлөөлэгшын гуйлтые зүбшөөгөө.

СССР-эй түлөөлэгшэ А. В. Зорин иигэжэ онсолон тэмдэглээ. Кашмирай асуудал зүбшэн хэлсэхын тулада Аюулгүйн Соведэй заседаниие зарлаха гээшэ ямаршье үндэһэ баримтагүй, тэрээнһээ урэ гарахагүй гэжэ Советскэ Союз тоолодог байгаа. Тиигэбэшье, түрүүлэгшэ Стивенсон энэ заседаниие зарлаһан байна. Ушар иимэһээ илангаяа Индиин түлөөлэгшын мэдүүлгые хараадаа абалсан энэ заседаниие хойшолуулбал таарамжатай.

Ханинарайдаа айлшалһаар

КАИР, февралиин 2. (ТАСС). Каирай стадион соо болоһон залуушуулай жэл бүриин фестивальда 70.000 гаран хүн сугларжа, советскэ космонавт Юрий Гагаринииe нэрьемэ альга ташалгаар угтаа. ОАР-эй президент Насертай, вице-президентнүүд болон министрнүүдтэй хамта Юрий Гагарин правительственна ложодо һуугаа.

Фестивалиин эхилхын урда тээ ОАР-эй Нагаарлэлэй министр Саед Мухаммед Юсеф амаршалгын үгэ хэлээ.

Гагарин харюугай үгэ хэлэхэдээ, хани халуунаар угтаһанайнь түлөө ОАР-эй президент Гамаль Абдель Насерта, ОАР-эй правительстводо, тэрэшэлэн бидэнтэй хани барисаата Египедэй арадта баясхалан хүргөө.

Хелуандахи хэмэл торгоной фабрикада үглөөгүүр Гагаринай ошоходонь предприятиин хүдэлмэришэд болон алба хаагшад советскэ космонавтые хани халуунаар угтаа. «Замбуулинай дайдын баатар мандаха болтогой!» «Советскэ Союз мандаха болтогой!» гэһэн юрөөлнүүд табигдаа.

КАИР, февралиин 2. (ТАСС). Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын ниислэлэй болон Советскэ Союзай ниислэл— Москвагай хоорондохи хани барисаанай һүлдэ тэмдэг болгон Каир городой түлхюурые эндэ айшалжа байһан түрүүшын космонавт Юрий Алексеевич Гагаринда Каирай губернатор Салах Дессуки баярай оршон байдалда барюулаа.

Советскэ космонавтын хүндэлэлдэ зорюулан губернаторай хэһэн обедэй һүүлээр үсэгэлдэр үдэшэ губернаторствын байшан соо түлхюур барюулгын ёһолол болоһон байна.

Каирай эрхэтэдэй зүгһөө, Каирай губернаторствын гэшүүдэй зүгһөө Салах Дессуки түрүүшын космонавт Юрий Гагариниие амаршалаа.

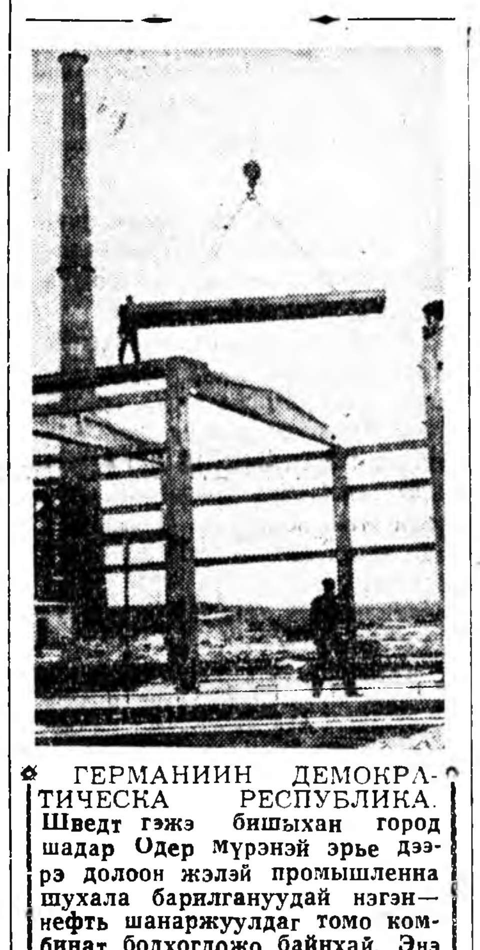
Өөрыень ехээр хүндэлһэнэй түлөө, совет арад тушаа хэлэгдэһэн хани халуун үгэнүүдэй түлөө Ю. А. Гагарин түлхюур абахадаа гүнзэгы ехэ баясхалан хүргөө.

Асуан болон Луксор орохоёо Ю. А. Гагарин, тэрээнтэй суг ябалсаһан хүнүүд мүнөө үглөөгүүр самолёдто һуужа Каирһаа гараа.

17 часай турша соо 10.500 километртэ ниидэбэ

ДЖАКАРТА, февралиин 1. (ТАСС). Джакартын аэропортдо мүнөөдэр бууһан «ИЛ-18» самолёт Москва Джакарта хоёрой хоорондо саг үргэлжын агаарай зам харилсаае нээбэ. Үглөөдэр самолет пассажирнуудые һуулгаад, Москва орохоёо дахяад ниидэхэ юм.

Джакартын аэрофлодой түлөөлэгшэ ТАСС-эй корреспондентдэ иигэжэ мэдээсээ: аэрофлодой самолёдууд Москва Джакарта хоёрой хоорондо недели бүхэндэ ниидэдэг байха. Тиихэдээ, арба хахад мянган километртэ 17 часай турша соо ниидэдэг байха юм. Ташкентдэ, Делидэ болон Рангунда тогтолготой бүхы ниидэлгэ оройдоол нэгэ сүүдхын турша соо үргэлжэлхэ байна.

ГЕРМАНИИН ДЕМОКРАТИЧЕСКА РЕСПУБЛИКА. Шведт гэжэ бишыхан город шадар Одер мүрэнэй эрье дээрэ долоон жэлэй промышленна шухала барилгануудай нэгэн— нефть шанаржуулдаг томо комбинат бодхогдожо байнхай. Энэ хадаа «Дружба» гэжэ нефтьпроводой һалаануудай түгэсхэлэй пункт болохо юм. Тус нефтьпроводоор Советскэ Союзһаа ГДР-тэ нефть дамжуулагдаха байна. Советскэ нефть ороной арадай ажахын шэнэ һалбарида—нефтехимидэ гол түлэб хэрэглэгдэхэ юм. ЗУРАГ ДЭЭРЭ; комбинадай барилга.

Центральбильд-ТАСС-эй фото.

Болгариин телеграфна агентствын мэдээсэл

СОФИ, февралиин 1. (ТАСС). Болгариин сэрэгэй самолёт Италиин газар дээрэ Бари город шадар 1962 оной январиин 20-до бууха баатай болоһон байгаа гэжэ БТА агентство мэдээсээ һэн. Энэ ушарһаа уламжалан, ниидэлгэ тухай элдэб худал хуурмаг мэдээсэлнүүдые баруун оронуудай зарим хүнүүд, информационно агентствонууд толилдог болоо.

Болгариин Гадаадын хэрэгүүдэй министерство Италиин Гадаадын хэрэгүүдэй министерстводэ ноото эльгээжэ, энэ ушарые шаналжа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлхэ зуураа, сэрэгэй тусхай даалгабари дүүргэхын тулада Болгариин самолёт Италиин агаарай хилые зорюута дабаа гэһэн хэбэртэй тухайламжануудые эрид шууд буруушаагаа. Энэ ниидэлгын зорюута хэгдээгүй байһыень гэршэлһэн баримтанууд ноото дотор дурдагдаха зуураа, тус ушарые хүхиргэхэ гэһэн һэдэлгэнүүдые Италиин тала болюулха, энээниие хоёр ороной хоорондохи харилсаа муудуулха шалтаг болгохогүй бэзэ гэжэ найдажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлһэн байна.

Гайхамшагта ой

РАБАТ, февралиин 1. (ТАСС). Хорото дайсан— Португалиин колониализмда эсэргүүсэн, Анголын арадай баатарлиг зэбсэгтэ восстани эхилһэн үдэрһөө хойшо февралиин 4-дэ нэгэ жэл гүйсэхэнь.

Мароккын хэблэлэй агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Португалиин колонинуудтахи националистическэ организацинуудай конференци энэ үдэртэй дашарамдуулан уряа толилоо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Националистическэ хүдэлөөнэй хүтэлбэрилэгшэдые хаалтаһаа сүлөөлхын тулада Луандадахи сэрэгэй болон гражданска түрмэнүүдтэ 1961 оной февралиин 4-дэ Анголын патриодууд добтолго хэжэ эхилһэн байгаа. Анголын патриодуудай энэ баатарлиг добтолго хадаа Португалиин колониализмда эсэргүүсэн Анголын арадай хэжэ байһан зэбсэгтэ восстаниин эхининь боложо үгэһэн байгаа».

Анголодохи колониальна дайе болюулхын тулада Анголын арадта талархалаа мэдүүлхыень уряалан, бүхы дэлхэйн арадуудта Португалиин колонинуудтахи националистическэ организацинуудай конференциин саг үргэлжын секретариат Анголодохи сүлөөрэлгын дайнай нэгэ жэлэй ойтой дашарамдуулан хандаһан байна.

Адула США ошобо

ПАРИЖ, февралиин 2. (ТАСС). Конгын Республикын премьер-министр Сирил Адула үсэгэлдэр үдэшэлэн Леопольдвильһаа Нью-Йорк ошохоёо ниидэбэ.

Франс Пресс агентствын корреспондентын Леопольдвильһаа мэдээсэһээр, Сирил Адула ООН-эй Генеральна Ассамблейн XVI сессиин хүдэлмэридэ хабаадаха юм.

Баруун Германиин канцлерай зургаанай фонд нэмэнэ

БОНН, февралиин 2. (ТАСС). «Штутгартер цейтунг» газетын мэдээнэй ёһоор федеральна канцлерай зургаанай мүнгэнэй фонд үнгэрэгшэ жэлэй бюджедээр хараалагдаһанда орходоо 22.616 мянган маркаар нэмэжэ, бүхы дээрээ 140.815 мянган марка болохо гэжэ Баруун Германиин 1962 оной гүрэнэй бюджедэй проектээр хараалагдаһан байна. Федеральна тагнуулай албанай федеральна хэблэлэй зургаанай гаргашанууд энэ фонд соо оролсоно. Эдэ гаргашануудые парламент хинаха зэргэгүй юм гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

ШЭНЭ ҺОНИН
ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

ҺАЙН ДУРААРАА

Улан-Удэ станциин локомотивна депогойхид бүри һаяын сагта тепловозуудые абажа, поезднуудые хүсэ ехэтэй шэнэ локомотиваар шэрэдэг болохонь. Тиимэһээ хүдэлмэришэдые шэнэ мэргэжэлдэ һургаха талаар ехэ ажал хэгдэжэ байна. Зүгөөр энэ зорилгоор нээгдэһэн, курсанууд шэнэ мэргэжэлдэ һураха хүсэлтэй хүнүүдэй эрилтые хүсэд хангажа шаданагүй. Ушарынь һураха дуратайшуул олон. Тиимэһээ машинистнуудай туһалагшанар, кочегарнуудай курсануудые олониитын хүсөөр эмхидхээ һаа яахаб гэжэ, комсомолой гэшүүн Николай Лебедев һайса бодомжолбо. Тиигээд иимэ дурадхалтайгаар комсомолой депогой комитедтэ хандаа. Энэ дурадхалынь үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдээд, дэмжэгдээ.

Тепловозуудые жолоодохо эрхэтэй болоһон залуу мэргэжэлтэд һайн дурааран хүдэлмэришэдые һургахабди гэжэ мэдүүлбэ. Нэн түрүүн Николай Лебедев нүхэдөө шэнэ мэргэжэлдэ һургажа эхилээ. Түмэр замай транспортын инженернүүдые бэлэдхэдэг Новосибирскын институдай заочно отделениин студентын дурадхалые олон мэргэжэлтэд дэмжээ. Техничүүд Виктор Долгов, Илья Бурасов, Антон Суменков болон бусад ехэ анхаралтайгаар шэнэ даабаридаа хандажа, залуушуулые һургажа байна.

Шэнээр эмхидхэгдэһэн тус курсада мүнөө 42 хүн һуралсана. Түрүүшын хэшээл һаяхан үнгэрэгдөө. Комсомолшуудай өөһэдынь үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн энэ курса шэнэ мэргэжэлдэ хүдэлмэришэдые һургаха хэрэгтэ ехэ туһатай.

Ю. Мещеряков.

Туһалхал байха

Закаменай аймгүйсэдкомой дэргэдэ штатнабэшэ эмхидхэлэй инструкторска ниитын таһаг һаяхан байгуулагдаа. Тэрэниие даагшаар үнинэй коммунист В. Г. Коновалов баталагдаба. Тэдэнэр мүнөө урдахи түсэб зорилгоёо табяад, уялгануудаа өөһэд хоорондоо хубаажа абанхай.

Үнинэй мэргэжэһэн хүдэлмэрилэгшэд Д. Д. Шагдуров, В. Г. Коновалов гэгшэд Соведүүдэй худалдаа наймаанай хүдэлмэреэр һонирхохо, ажал-ябуулгыень хинан шалгаха байна. Бэшэниинь эндэхи колхоз, совхозуудта ажахын тоосооной хэр зэргээр нэбтэрүүлэгдэжэ байһан тушаа анхарха, тиигээд тэдэндэ туһалха зорилгоор хүдөө гарабад.

Ш. Шойдоров.

ТҮЛӨӨҺЭ АБАХАҺАА АРСАА

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Онохойн модоной базын үйлэдбэриин 3-дахи участогай хүдэлмэришэд эдэбхитэйгээр оролсонхой. Тиихэдээ, нэгэдэхи кварталайнгаа түсэбые һунгалтын үдэр—мартын 18-да дүүргэхэ гэжэ тэдэнэр шиидэбэ. Энээнэй ашаар январиингаа түсэбые 21-дэ дүүргээ һэн.

Нүхэд Шваров, Дарганов, Макарь гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг коммунис ажалай модо ашагшадай бригаданууд хэлэһэн үгэеэ бодото ажал хэрэгээр харюулна. Тэдэ модо ашаха даабаряа үдэр бүхэндэ 18 процентээр үлүүлнэ.

Участогай хүдэлмэришэд модо илгаха даабаряа мүн лэ болзорһоонь долоон хоногоор урид дүүргэнхэй. Нүхэр Н. Бянкинай хүтэлбэрилдэг бригада эндэ шалгарһаар. Мүн нүхэд В. Баланскиин, И. Чухинай, Г. Кучумовай даадаг бригаданууд ехээр гээгдэнэгүй, оролдосотой ажалаараа суурхажа ябадаг. Эдэ бригаданууд үдэрэйнгөө даабарие ходо 115—120 процент хүргэдэг.

Коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулжа байһанаа хүдэлмэришэд мэдүүлэн, гүрэнэй мүнгэ зөөриие ехээр алмана. Бригадир В. А. Балаганский бригадые даажа байһанайнгаа түлөө түлөөһэ абахаһаа һайн дураараа арсаһан байна. Мүн бригадын ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, нэгэ хүниие сүлөөлжэ, ондоо ажалда хэрэглэхэ арга олгоо. Иигэжэ тэрэ һара бүхэндэ 73 түхэриг гүрэнэй мүнгэ арьбална.

Ж. Цыденов.

СЭХЭЭР, ЗОРИМГОЙГОО

Репортаж

ЮРЫН ЭНЭ ҮДЭР бусад үдэрнүүдһээ ямаршье илгаагүй, урдынхидаал адли намдууханаар үнгэржэ байгаа. Үүдэн дээрээ «дежурна» гэһэн гаршагтай таһагта ороһон лэ хүн асуудал бүхэндөө сэдьхэл ханама харюу абаад, эрьен гаража ошоно.

Саг оройхон болобошье, соморхон столой саана һууһан, ялагар сагаан погоонтой милициин лейтенант Петр Петрович Щербаковой нюурта эсэһэн тэмдэг огто үгы, согтой залитай. Энэмнай хонхын абяанай жэнгирэмсээр тэрэ дары телефоноо үргэжэ, тодорхой тайлбари үгэнэ, заримдаа захиралтааршье зугаагаа түгэсхэнэ. Тэрэ миин һандали эзэлжэ һуунагүй, хэхэ ажал ехэтэй. Байд гээд лэ өөрөө иишэ тиишэнь хонходожо,... һонин юун бэ, амгалан гү?.. гэхэ мэтын асуудалнуудаар һонирхоно, хоор хоорондонь эмнэлгын яаралтай туһаламжын газартайшье холболдоно. Бага зэргэ сүлөөгэй гарамсаар урдаа хэбтэһэн номоо дэлгэжэ шагаана.

Милициин дежурнада хүн бүхэн элдэб асуудалнуудтайгаар хандана. Эрхэтэн бүхэнэй гуйлта, асуудалые зүбөөр, саг соонь, түргөөр шиидхэхэ гээшэ тиимэшье хүнгэн бэшэ хаш. Юуб гэхэдэ, зарим асуудалнуудые шиидхэхын тула эрид шанга хэмжээ абаха хэрэг гарадаг.

— Үглөөдэр, мүнөөдэр гээд, зарим асуудал хойшолуулха, бага зэргын жэжэ хэрэг гээд, орхихо ябадал манай албанда байдаггүй. Гэнтын гү, али ондоошье ямар нэгэн аюулай болоһон ушарта, тамхяа аһааха забдагүй гүйлгэдэгбди,— гэжэ жиирэй тэрэ үдэр Улан-Удын Советскэ райгүйсэдкомой милициин таһагай хүдэлмэрилэгшэ Николай Трофимович Шляхта хөөрөө һэн.

— Мүнөө манай хүдэлмэридэ олониитын үргэнөөр туһалдаг болоһонһоо хойшо ажалнай һураггүй хүнгэн болоо. Журам эбдэгшэдтэй, архи хэтэрүү ехээр уугаад, элдэб ааша гаргагшадтай тэмсэхэ хэрэгтэ комсомол эдэбхитэйгээр хабаадана. Тиигэбэшье милициин хүдэлмэрилэгшэдтэ үнэн сэхэ ажал, зоримгой зүрхэн хэрэгтэй...

Энэшье зүб. Николай Трофимович эгээл тиимэ мэргэжэлтэдэй нэгэн мүн. Энэмнай милицидэ алба хэжэ эхилһээр эгсэ юһэн жэл болоо, энэ үе соо нойргүй олохон һуни үнгэргөө юм. Мүрдэлгын дүй дүршэл ехэтэй тула гэмтэ ябадал хэһэн олохон хүнүүдые зүб замдань оруулһан байха.

„02" ГЭҺЭН МИЛИЦИИН номертой телефон жэнгиршэбэ. Милициин дежурна Ще...
дэхэн үгөөр харюу...
раа «...энэ гэһээр, ...
байгаарайгты...» ...
тэндэ һуугаашадта...
жа: «хүнине һ...
хутагалаа, түргэ...
һээр лэ газаашаа...
Удаангүй аюулай...
газарта милициин...
скэ таһагай экспе...
дондок Базаров, ...
сержант Григорий...
вич Таракановск...
кал» гэжэ нохойт...
байгаа. Харин эн...
ороһон хүнһөө о...
байбагүй. Тэрэни...
гын газарта аба...
раа, тэдэ мүрдэл...
эхилһэн байгаа. ...
үнишье болоогүй...
гэмтэ ябадал х...
гэгшэ балшыса ...
бэлэй.

— Энэ ушарые ...
лаһаань шэнжэл...
гэмтэнэй мүр ...
мүрдэхэдэ, ямарш...
хэрэг элирдэг,— ...
Шляхта хөөрөө һ...

Энээндэ...
этигэмээр...
шье милиц...
дэлмэрилэ...
тэдые ба...
риха арга...
Энэ тэдэ туш...
сэхээр ал...
арад ...
аюулгүй ...
нигүй эн...
сахина.

«Минии ...
намайе х...
гэжэ прол...
поэт ...
Маяковск...
тэдэниие ...
дуулаха ...
хин зүр...

И. О...

Зураг ...
(зүүн гарһаа) ...
милиционер Ц. Д...
Н. Т. Шляхта, П...
баков гэгшэд ...
2. Г. С. Тара...
«Байкал» гэжэ...
нохойтоогоо гэ...
хэгшэн халуун...

С. БАЛДУЕВА.

АРАДАЙ ҮҮСХЭЛЭЭР, АРАДТА...

Ленинград городойхидой жэшээгээр республикымнай ниислэл —Улан-Удэдэ февралиин 1-дэ арадай консерватори нээгдэбэ.

Эндэмнай баянай, дуу дуулалгын, дирижерско-хоровой болон фортепианын факультедүүд бии. Һуралсал гурбан жэлэй хугасаатай. Энэ хугасаада консерваториин шагнагшад сольфеджио, хүгжэмэй эрдэм, зохёолнуудые шудалжа, мэргэжэлтэй болохо юм. Тэрэниие дүүргэгшэдтэ уран һайханай бүлгэмдэ шэлэһэн мэргэжэлээр ажаллаха эрхэ гэршэлһэн диплом үгтэхэ байна.

Тус консерватори ниитын үүсхэлтэ ёһоор ажаллаха юм. Тодорхойлходо багшанар болон концертмейстернүүд һуралсалай хүдэлмэриие түлөөһэгүйгөөр ябуулха.

Энэ баримта ажалаймнай нэгэл талые тайлбарилна. Хүдэлмэриимнай нүгөө шухала зүйлэнь —үргэн ниитэ зоной дунда хүгжэм дэлгэрүүлгэ болоно. Үнгэрһэн жэлэй декабрь һарада ПВЗ-гэй 5-хи участогта тус хүдэлмэри ябуулагдажа эхилһэн түүхэтэй, тэрэ саашадаашье үргэлжэлхэ ёһотой. Эндэ эмхидхэгдэһэн лекцинүүдые шагнагшад һарадаа 2 дахин хүгжэмэй зохёолнуудтай танилсаха. Тэдэ хараалагдаһан программын ёһоор хилын саанахи, ородой болон советскэ хүгжэм шэнжэлэн шудалха аргатай.

Һаяхан үнгэрһэн конкурсын шалгалтануудые 150 шахуу мэдүүлгэнүүд ороо юм. Уран һайханай бүлгэмдэ хабаададаг хүнүүд эрхим һайнаар барижа, арадай консерваторидо һураха эрхэ абанхай. Тэдэнэй дунда ямар мэргэжэлтэ зоной байһые нэрлэн дурсая: геолог, хүүгэдэй садай хүмүүжүүлэгшэ, арматурщица, инженер, багша, электрогагнуурчан, бүд нэхэгшэ, бетонщик болон бусад.

Һуралсалай ажалые арадай консерваториин совет хүтэлбэрилхэ. Шагнагшадай үдэрынь ажалдаа байдаг ушарһаа, хэшээлнүүд үдэшын сагта болложо байха.

Арадай консерваториие эмхидхэл—тон шухала хэрэг, орон соомнай, манайхиһаа гадна, арадай олон консерваторинууд бии болгогдоо гээшэ, тэдэнэй тоо жэл бүри олошоржо байха юм. Энэ гайхалтай, яахадааб гэхэдэ, үргэн ниитэ зониие уран һайханай талаар хүмүүжүүлхэ хэрэг—коммунистическэ хүмүүжүүлгын арсашагүй хуби мүн.

Гэхэтэй хамта консерваториин ажалда һаад ушаруулдаг нилээд олон дутуу дунданууд бии. Тэдэниие эридээр тэмсэн усадхаха шухала. Һуралсал ябуулха, хэшээл зааха байшан үгы байнабди, ушар иимэһээ соёл гэгээрэлэй училищи, оперо, баледэй театр болон хүгжэмэй училищаар нүүжэ ябаха баатайбди. Манай багшанар элдэб эмхи зургаануудта ажалладаг, тиимэһээ һуралсалай хүдэлмэри эмхидхэн ябуулгада нилээд һаад ушаржа магад. Багшанар болон студентнүүд дурсагдаһан эрхэ байдал хараадаа абажа, ажал хүдэлмэреэ эмхитэйгээр ябуулха зэргэтэй.

Арадай консерваториин бии болоһон ушарта городой эмхи зургаануудай халуун анхарал хандуулжа, али болохо туһаламжа үзүүлжэ байха тон шухала.

А. Седов,
арадай консерваториин ректор.

Февралиин 1-дэ Соёл-гэгээрэлэй училищиин байшан соо арадай консерваториин түрүүшын хэшээл болобо.

Сугларгашадта хүгжэмэй литература тухай хүгжэмэй багша В. С. Боровский хөөрэжэ үгэбэ.

Глинкын, Рахманиновай зохёолнуудые пластинка дээрэһээ Шаляпин, Лемешев гэгшэд дуулаба.

Түрүүшын хэшээл ехэ һонирхолтой байгаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ; консерваториин түрүүшын хэшээл шагнагшад.

һуралсалай ордон

Үдэ голой урда бэедэ гараад, «Подгорная» үйлсөөр зүүлхэдэ «Бурядай хүдөө ажахын техникум» гэһэн гаршагтай үндэр сагаан, дүрбэн дабхар байшан харагдадаг. Энэ гэрэй досоонь һаруул, уужам, үнэтэ шэнэ мебельнүүд табяатай байдаг. Тэндэмнай түмэр отолдог станогууд кэрысэ тодхоотой. Эндэһээ саашалхада багшанарай, директорэй, химиин, физикын, анатомиин, хүдөө ажахын машинануудай, электротехникын таһагууд. Дүрбэдэхи дабхартань хоёр ехэ зал: актово, физкультурна.

Энэ ехэ ордомнай 350000 түхэригэй сэнтэй юм.

С. Ганжуров,
хүдөө ажахын техникумэй студент.

Холбоо таабаринуудһаа

ДҮРБЭН ЗАДАГАЙ:

Эрэгүй эмэ задагай,
Эзэгүй зөөри задагай,
Азаргагүй адуун задагай,
Засаггүй албата задагай.

ДҮРБЭН САГААН:

Үдэжэ ябахада шүдэн сагаан,
Үтэлхэдэ — үһэн сагаан,
Үхэхэдэ — яһан сагаан,
Этигэхэдэ—зүрхэн сагаан.

Мүнөө газаа ян гэмэ шэмэрүүн хүйтэншье һаа, уһанда орожо бэе маха, бадаа һайжаруулагшад али олон дайралдана. Үбэлэй һаари хүйтэндэ уһанда шунтажа байгшадые хараһан лэ хүн һонирхохын ехээр һонирхоно хаш.

Итаабари үдэршье һаа, газаа 20 градус хүйтэн байба. Теэд соолгон соо шунгажа байһан энэ хүбүүмнай зунай аяма халуун үдэр уһанда ороһондол бэеэ угаажа мэдэнэ. Энэмнай хэн бэ гэхэдэ, Улан-Удын 26-дахи дунда һургуулиин 10-дахи классай һурагша Степанов Степан болоно.

— Үбэлэй үедэ уһанда орохынгөө урда һайса бэлэдхэл хэһэн байхаб. Түрүүшын үдэр шунгахадаа даарабашье, удаа тээнь таһалгаряагүй шунгажа эхилхэдээ, даарахаашье мэдэхэ болёо һэм, —гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Степанов Удэ мүрэнэй соолго соо.

Г. ШЕВЦОВОЙ фото.

Мархайн аша тархай

Аян данга „наашалыш..."

Карта. Энэмнай хоёр ондоо ойлгомжотой үгэ. Тэрэ хоёрые худхажа һамаргажа, нэгыень нүгөөдэнь гэжэ һанадаг. Энэ хоёр нэрымнай нэгэниинь—газарай зураг, нүгөөдэнь—нааданай саарһан хаарта гээшэгшэгүйгүү.

Түрүүшынхи тухайнь бэшэ, һүүлшынхид тухайнь үгэ хүүр гаргажа, энэ нааданай ямар ехэ хоро хойшолонтой байдаг тушаань хөөрэлдэе. Тэрээхэн саарһаниини зарим тогтуурингүй, һамуу һальхай хүнүүдые нэрэдээ оруулжа, тэдэниие гутаадаг, буруу харгыда оруулдаг гээшэ. Тэрэнэй нэрэ нэрлүүлһэн хаарташан гэжэ хүнтнай одоол һэшхэл үнгөө буураһан, ёһотойл этигэл найдабаригүй амитанай нэгэн юм. Хаарташан тухай минии хүгшэн аба Мархай үбгэн хэды һонин юумэ хөөрэгшэ һэм.

Хаарташа хүнэй бодохо бодолынь, хэхэ ажалынь тэрээхэн эрээн саарһан. Тэрэ хүн хаарта наадахадаа гүрэн түрэдөө, арад зондоо ашатай туһатай нэгэшье юумэ хэнэгүй, харин хүнүүдэй ажал хүдэлмэридэ һаад тойбо татадаг, хогшол зөөридэнь гарза хохидол ушаруулдаг байха юм.

Хаарташа хүн һүнеэр үдэрые хэжэ, унтаха нойргүй тэрэ наада эрьюулдэг. Тиигэжэ зарим уладуудые ажалһаань һамшаадаг.

Хаарта гээшэ ехэ шуналтай наадан. Тиимэһээ хаарташад бэе бэеэ шулаха хооһоруулхын түлөө шуһаа татажа ородог. Тиигэжэ үдэр һүниин үнгэрһые мэдэнгүй, эреэн саарһандаа толгойгоо эрьешоод, хүхэржэ, зууража һуудаг. Заримдаа хаартын нюурлажа, азын буушоод байгаа һаа, хаарташад хайшан лэ гээ һаа үшөө ехэ мүнгэ шүүхын хойноһоо шунахайржа, нүгөөдүүлээ хайрлаха сэдьхэл тэдээндэ заашье байдаггүй. Тиихэдэ талаан бүрүүлһэн заримашуулынь алдаһанаа тэхэрюулхэ гээд, уланхадаһан шоно шэнги харанхалжа ородог.

Гэхын хажуугаар хаарташа хүн һүзэг һэжэгтэ баригдажа, ямар нэгэн хии юумэнһээ туһаламжа эридэг. Урдань Читын хаарташад:

Баян сагаан Айралжан
Баруун гарым дүнгэд гыш,
—гэжэ дууладаг байгаа.
Тэбхыхэлээд гараарай.

Тэрээнгүйдөө нэгэниинь би, —гэхэ мэтээр ямар нэгэн нүхэсэлтэй хүн боложо, нүгөөдынгөө һүрые дарахаяа һанадаг. Энэ мэтэ хаарташанай дууладаг бүдүүлиг дуунууд яһала олон байха.

«Архиин ташуур тамхин» гэдэгтэл, хаартын ташуур архи бололсодог. Хаарташад архи табяад, аза туршадаг. Хэтэрхэдээ хэрэлдэдэг, наншалдадаг.

Хаарташан үргэлжэдөө үлэн бөөһэн. Тэрэ хадаа талаан туршахын түлөө таба гурбые бэдэрдэг. Хоон ходоржо, гуядаа гурба сагаангүй болотороо яла янгада унажа, хооһо нойтон болодог.

Хаарташадай хамаг ябадал харуулаад байхада, һайтай юумэн нэгэшье олдохогүй. Энэ наадан коммунизмда хоротой, хуушан сагай үлэгдэл. Иимэ үлэгдэлтэй шангаар тэмсэжэ, хаарташаниие хатуугаар хэһээхэ шухала.

Хаарташан тухай хэлэһэнһээ хойшо тэдэнэрэй бодото нюурыень харуулжа, зоной урда зогсоожо, олоной урда улайлгаха хэрэг гараба.

Ношигор хара пальто түгсытэр үмдэһэн зантагар шара нэгэ хүн Кяхта Кудара-Сомон хоёрой хоорондо автобусаар өөдэ руугаа ходо һүндэлнэ. Танихагүй уладууд тэрэниие шухала хэрэгээр ябаһан хүн гэжэ һанажашье болоо. Үнэндөө тиимэ бэшэ. Тэрэ хүнтнай эрхыдээ «эдитэй», хургандаа «хорхойтой» болоһон хаарташан.

Тэрэ хаарташанай бодото нэрэнь хушан шара Гончик, хуурмаг мэхэшэ Зурбанов. Энэ хүн хамтын ажал гэхэдэ—хара гэртээ эшээлээд, хаарта шагалзаа гэхэдэ, хамсыгаа шамажа ородог, ургада баригдадаггүй орёо морин шэнги амитан гэлсэхэ.

Баян-Булагтаа байрлаһан шаршаатайхан шара Гончигойнгоо һүүл Кударын совхозойхид мүнөө болотор барижа шаданагүй. Тэрэ хүн энэ үдэр Хамнигадайда харагдаад, үглөөдэрынь үбэр Харланда, нүгөөдэрынь Кяхта хотодо ябажа ябадаг. Тэнүүл Гончик тиигэжэ эзэлээ бэдэрнэ.

Тээсгэн тэбхэр хайрсаг тэбэрэнхэй тэрэ хүйхэр Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Хоолой гэжэ нютаг хүрөөд автобусһаа буушаба. Орёонь орёогоо, шархинь паараа олодог. Чебаков Хандажаб шара Гончигые угтажа, абаашаһан һүнэйнь сепаратор машина табижа алинбуурдахаа вар тунхаг тарааба. Үбгэн Цыдыпов Намид өөрынгөө хоёр хүбүүдтэй, Чебаков Хандажаб хүбүүнтэйгээ, Тумсонов Бато-Очир, Гомбосурун, мүн Гумпылов Чагдар гэхэ мэтэ арбаад хүн сугларжа, утын һүни һууба, унтаха нойроо алдаба. Табиһан сепараторынь баһал хүнгэн мүрөөр олдоһон эд байгаа хаш.

200 килограмм шэнхисэ, 20—30 түхэриг мүнгэ олзотой шара Гончик тэндэһээ мордоо һэн гэлсэхэ.

Хаарташа Зурбановай «намтар» гансахан энээгээр дүүрэнэгүй. Бодхоон добынгоо залуушуулые өөрынгөө «эрдэмдэ» һургаад, тэдэнэйнгээ ганса нэгые һугалдаг болошоо гэнэл.

Нэгэндэ нэмэри, олондо туһагүй иимэ зайгуул зольбо хаарташаниие таниит, мэдыт, кяхтынхид.

Баһал, иимэ хаарташад Хори, Хэжэнгэ руу, мүн бэшэ бусад нютагуудаар һурагтай. Тэдэнэрые толгой тоолон элирүүлжэ, толидо нюурынь харуулыт.

Хуушан сагай үлэгдэлнүүдэй нэгэн бологшо хомхой сэдьхэл, хобдог һанаа түрүүлэгшэ хаартын нааданай хогбогые адалга хадхууртай алтаргана хамуураар арилган сэбэрлэе!

Мархайн аша Тархай.

ТЕХНИКЫН ҺОНИН

МӨӨРЭТЭЙ ТРАКТОР

«МТЗ-50» гэжэ маркын универсальна 1,4 тонный трактор Минскын тракторна завод бүтээн гаргадаг болохонь.

Тэрэ гидронавесной түхеэрэлгэтэй, хүсэеэ дамжуулдаг гурбан голтой, час дотор 1,6-һаа 24,3 километр хүрэтэр түргэнөөр ябадаг 9 скоростьтой.

Энэ тракторто 50 мориной хүсэтэй дизель табигданхай. Мүнөө хүдэлжэ байһан иимэ тухэлэй тракторнуудта орходоо ажалайнь бүтээсэ 15—20 процентээр ехэ юм.

***

ШЭНЭ АВТОМОБИЛЬ

3—4 тонно ашаа дааха «ГАЗ-53» маркын ашаанай шэнэ автомобиль Горькиин нэрэмжэтэ автозавод бүтээжэ гаргахань. Тус машина тон хүнгэхэн, баттаамжатай уужам кабинатай, түргөөр ябадаг юм. Тиимэһээ ашаа шэрэлгын үнэ сэн ехээр химдарха.

(Эконом. газетэһээ абтаба).

Улан-Удэ Хару...

Мүн...
теле...
про...
18.00 ...
Үзэгшэд...
гэнэн ...
рюулагдаһан дамж...
«Үбгэн Хоттабыч» ...
ханай фильм. 20.00 ...
дороги зовут» гэжэ...
лярна фильм. 20.20 ...
на» гэжэ балетна ...
«Сережа» гэһэн ...
фильм дамжуулагда...
февралиин 5-да ...
программа.

Сагай...

Гидрометбюрогой ...
ёһоор, мүнөөдэр респ...
най үүлэтэйшэг бай...
магуудта бага зэрг...
Баруун зүгһөө һул...
хилха. Улан-Удэ гор...
22—24, үдэртөө 1...
хүйтэн болохоор ба...
Февралиин 5—6-н...
республика дотор ба...
тэй байха. саһан оро...
хэнһөө һулаханаар ...
ниндөө 25—30, үд...
градус хүйтэн бай...
нэ.

Редактор
Ц. Ц. Ц...

Манай адрес, телефо...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул Ленина ...
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. ре... 32-74, ответ. секретаря — 27-37, отделов: партий... пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и совет... тельства — 47-59, промышленности и транспорта, —35-14, культуры — 34-05, писем и рабселькора... отдел переводов и корректорская — 35-95, бух... 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры ... АССР.

Н00590. Зак. №...